Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...маай 1921 оной ...брийн 21-һээ гарана | № 234 (14345) | 1976 оной октябрийн 5, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР В. С. СУМЦОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, мал ажахыда хэрэглэгдэхэ электро-түхеэрэлгэнүүдэй Улаан-Үдын заводой директор нүхэр **Сумцов** Владимир Семеновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной октябрийн 1.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНО-АЖАХЫН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

Үсэгэлдэр КПСС-эй обкомдо республикын партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан болобо. КПСС-эй обкомой гэшүүд, КПСС-эй обкомой гэшүүдтэ кандидадуд, областной шалгалтын комиссиин гэшүүд, КПСС-эй райкомуудай секретарьнар, аймгуудай гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр болон аймагуудай хүдөө ажахын управленинүүдэй начальнигууд, министерство болон зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнууд, колхоз болон совхозуудай парткомуудай секретарьнар, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделенинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ суглаанда хабаадалсаба.

«Хүдөө ажахын жэлэй үрдишалан тоолон гаргагдаһан дүнгүүд болон хүдөө ажахын үйлэдбэриие сашадань хүгжөөхэ талаар шухала зорилгонууд» гэһэн элидхэл КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** хэбэ.

КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **А. С. Берещинов**, Улаан-Үдын аймагай «Советская Россия» колхозой түрүүлэгшэ **М. К. Мокров**, КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Плотников**, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой түрүүлэгшэ **Н. Г. Цырендашиев**, Зэдын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Д. Ю. Цыбикжапов**, КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь **Б-М. Ц. Жамсуев**, Баргажанай совхозой директор **Н. Д. Шелковников**, КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь **П. М. Павлов**, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь **В. Б. Цыбиков**, Буряадай АССР-эй прокурор **Б. Ц. Цыденжапов**, республикын хүдөө ажахын министр **Б. Д. Ангархаев** элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тусхай тогтоол баталагдан абтаа.

Промышленность—хүдөө ажахыда

АВТОПОЕЗДНУУД АША ТУҺАТАЙ

...анай 1-дэхи автотранспортна предприятиин начальник В. Б. ТИГАНОВ хөөрэнэ

...ажахын элдэб ашаа ...соонь шэрэхэ, автотранс...ын ашаг үрэ дээшэлүүл...тухай манай жолоошод ...хэлтэд зүбшэн хэлсэ... арга боломжонуудаа хэ...хээр шиидэһэн байгаа.
...Автомашинануудай дутал... байбашье, тэдэнэр ...зүбөөр хэрэглэгдэнэ... гэжэ мэдээжэ. Тэдэнииe ...байлгаха, муугаар ха...һалха ушар үсөөн бэшэ. ...ушарһаа машинанууд ...ой ехэ сагта ажалгүй ...агдана, запчастьнуудай ...лдадаг дээрэһээ заһаба... удаан хэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ ...агдал зайсуулха тухай ...ай коллектив яһала бо...олжо үзөө.
...Ашаг үрын ба шанарай та... жэлдэ бүхы хүдэлмэреэ ...һаар эмхидхэхэ, шана...нь дээшэлүүлхэ ёһотой... гэжэ олонхи жолоошод... мэдэрһэн байха юм. Ар... боломжонуудаа хаража ...д, хүдөө ажахын халуун ...да автопоезднуудые эм...хэ тухай хэлсэгдэһэн ...
...тэжээл бэлэдхэлгын үедэ ...шын автопоезднууд ...эдэ хэрэглэгдэжэ эхил... юм. Тэдэнэй аша туһа... байһые Мухар-Шэбэрэй ...гай Заганай колхозой ... дээрэһээ манайшье ...ллектив, хүдөө ажахыншье ...дэлмэрилэгшэд ойлгожо ...а гэхээр. Колхозой хүтэл...лэгшэд манай жолоошод... анхаралтайгаар хандажа, ямар ашаа, ямар болзор соо шэрэхэ байһыень тодорхойлжо, даабари үгэһэн байна.

Юрий Александрович Щепетовэй даадаг бригада прицептэй машинануудаар силос шэрээ. Поли дээрэ трактор, прицеп хүдэлгэгдөө. Прицептэ силосэй ашагдахада жолоошон тэрэниие автомашинадаа шагтагалжа, силосэй траншей хүргэдэг байгаа. Мүн энэ бригада автопоездоор хартаабха шэрэжэ, Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй, овощиин заводто асараа. Бригадын гэшүүд даажа абаһан 13 автомашина, 8 прицеп ашагтайгаар хэрэглэхые оролдоно.

Таряа хуряалгын эхилхэтэй хамта автопоезднууд бүридхэгдэһэн байна. Манай предприятиин 140 автомашина ороһо таряа шэрэхээр хүдөө эльгээгдэһэн юм. Тэдэнэй тоодо 34 автопоезд таряа хуряалгын үедэ хэрэглэгдэжэ байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ургуулһан ургаса богони болзор соо шэрэжэ, гүрэндэ тушаахын тула промышленна предприятинуудһаа жолоошод манай управлениин, мүн манай предприятиин мэдэлдэ эльгээгдэһэн юм. Тэдэнэрые жолоошодой бригадануудта оруулалсаабди.

Таряа хуряалгын, гүрэндэ тушаалгын үедэ жолоошодые, автомашинануудые зүбөөр хэрэглэхын тула комплексно-транспортна бригаданууд эмхидхэгдээ. Тракторист, комбайнер, жолоошонһоо бүридэһэн 8 комплексно-транспортна бригада мүнөө хүдөөдэ ажаллажа байна. Табан бригада Мухар-Шэбэрэй, гурбан бригада Хэжэнгын аймагта хүдэлнэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагта ажалладаг бригаданууд автопоезднуудые жолоодоно. Автомашинануудые ашагтай һайнаар хэрэглэхын, ехэ таряа богони болзор соо шэрэхын тула автопоезднууд бүридхэгдөө. Тэдэнэр ехэ аша туһатай гэжэ хэлэхээр. Автопоезднуудай хэды зэргын ашаа шэрэхыень, хэр ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэһые хэлэхэнь үшөө эртэшэг байна. Таряа хуряалгын, шэрэлгын дүүрэхэдэ тодорхой тобшолол хэхэбди.

Харин тэдэнэй аша туһатайнь эли юм. Хойноо прицеп шагтагалһан автомашинанууд хоёр дахин ехэ ашаа шэрэхэ аргатай, шэрэжэ байнашье. Энээниие нэгэ бригадын жэшээ дээрэ харахаар. Геннадий Николаевич Черновой даадаг комплексно-транспортна бригада 25 жолоошодһоо, 25 автомашинаһаа бүридэнхэй. Бригадын тоодо хэдэн комбайнер, хэдэн тракторист оролсоно. 13 прицеп тэдэндэ үгтэнхэй. Энэ бригада 8 часай орондо 12,5 час соо ажаллажа, даабаряа 156 процент дүүргэдэг болоо.

Энэ бригада даажа абаһан автомашина, прицеп, комбайн, трактораа бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Тонно-километр дээрэ абажа харахада, түсэбөөр хараалагдаһан 739 тонно-километрын 1.198 тонно-километртэ хүргэгдөө гэхэ гү, али түсэбынь 162,2 процент дүүргэгдээ. Автомашина хэрэглэлгын коэффициент түсэбэй ёһоор 0,56 байха аад, 0.917 болоо. Бригадир Г. Н. Чернов арадай ажахын ашаа шэрэхэ жэлэй түсэбые 8 һара соо дүүргэһэн байна.

А. Т. Петровой даадаг комплексно-транспортна бригада 9 автомашина жолоодон, ехэ ашаа шэрэнэ. Мухар-Шэбэрэй «Путь Ленина» колхоздо хүдэлжэ байгаа энэ бригадын бүтээсэ мүн лэ ехэ юм.

Энэ гурбан бригада сентябриин түрүүшын арбан хоногой туршада 18 мянган 92 тонно силос, таряа шэрэжэ шадаа. Сентябриин нүгөөдэ арбан хоног соо ажалаа багашье һаатуулаагүй, бүтээсэеэ доошолуулаагүй байха. Харин хэды зэргын таряа шэрэһэн тухай мэдээсэлнүүд абтажа, соголоодоогүй байха юм.

Манай предприяти үбһэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын үедэ автопоезднуудые бүридхэжэ, хүдөө эльгээхээр бэлэн байгаа гэжэ хэлэхээр. Харин ганса Заганай колхоз автопоезднуудые тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хэрэглээ. Бусад ажахынууд тэдэнэй жэшээ дэмжэн абаагүй.

Мүн таряа хуряалгын үедэ эмхидхэгдэһэн, комплексно-транспортна бригадануудай ажалай эмхидхэл бүлюу һайн байба. Транспортна предприятиин жолоошодһоо, колхоз, совхозуудай комбайнер, трактористнуудһаа бүридэһэн бригаданууд харюусалга, уялгаяа мэдэржэ, һайнаар ажаллахые оролдоно.

...Улаан-Үдын аймагай ...Ильича» совхозой хүдэлмэришэд ...хуряаха хүдэл...эршэтэй түргэ...ябуулжа, дүүргэ...шэ болжо бай... Байгша ондо 40 ... талмай дээрэ ...эдеэн тариг... юм. Мүнөө 4 ...ан центнер овощ ...даад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сов... овощ хуряагда...һан үе харуу...

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГТА

Николай Лупсанович Гонгоров Далахайн совхозой бэрхэ механизаторнуудай нэгэн болонхой. Юһэн жэлэй саада тээ Санагын дунда һургуули дүүргэжэ гарахадаа, трактористын үнэмшэлгэ абажа гараһан юм. Тэрэ гэһээр түрэл совхоздоо таһалгаряагүй трактористаар хүдэлнэ. Ажалдаа оролдосотой һайнаар хандажа, дүршэл ехэтэй болоо, ямаршье түхэлэй трактор жолоодожо шадаха юм.

Нүхэр Гонгоров энэ зундаа совхозой түб һууриндахи үбһэ хуряалгын оньһожоруулагдамал звенодо ажаллаһан байна. Тингэхэ зуураа МТЗ-50 трактораа һайнаар харууһалжа, үбһэ сабшаха үдэрэй даабариие ходо үлүүлэн дүүргэжэ байгаа. Энэ звеногой гэшүүд хамтадаа 3.300 центнер үбһэ һурилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ хэрэгтэ Н. Л. Гонгоровой оруулһан хубита нилээд ехэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Николай Лупсанович Гонгоров.

Арбаад жэлэй саада тээ Далахайн совхоздо оройдоол хэдыхэн трактор байдаг һэн. Мүнөө хэдэн арбаад хүсэтэ тракторнуудтай, бусад оньһото техникэтэй болонхой. Механизаторнуудай тоошье олошороо.

Фёдор Нимаевич Жамбалов наһаараа залуушье һаа, 18 жэлэй туршада «булад хүлэгые» жолоодоно. Ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үдэр бүриин даабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Ямаршье ажалда ябахадаа, үйлэдбэриин һайн дүнгүүдые туйлаһан лэ байдаг. Тэрэнэй даажа абаһан трактор жэлэй дүрбэн сагта ажалда гарахаар бэлэн байдаг юм. Ушарынь юуб гэбэл, техническэ харууһа хаһа сагтань, һайнаар хээд, нарин нягтаар ажалдаа хандана ха юм.

Ажалша бэрхэ тракторист Фёдор Нимаевич Жамбалов Утаата-Далахайн сомоной Соведэй депутатаар, гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүнээр һунгагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ф. Н. Жамбалов.

П. ЖАПОВАЙ фототекст.

УРГАСА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Һүүлэй жэлнүүдтэ газарай үрэжэл һайжаруулжа, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар аймагай совхозуудта ехэ хэмжээнэй ажал ябуулагдана. Хэдэн мянгаад гектар газар элдүүрилэгдэжэ, олон жэлэй ногоон таригдана, таряалангай талман үргэдхэгдэнэ. Адууһа малан тэжээлэй бааза бэхижүүлхэ талаар илангаяа Санагын, Харацайн совхозууд һайн дүнгүүдые туйлаһан байна.

Газар таряалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар энэ намартаа хэгдэхэ хүдэлмэриин хэмжээнүүдые хараалһан тусхай тогтоол КПСС-эй райком, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һаяхан баталан абаба. Тэрэ тогтоолой ёһоор сентябриин 15-һаа ноябриин 15 болотор аймаг дотор габшагай хоёр һара соносхогдоо. Энэ үе соо аймагай совхозуудта лугомелиоративна отряд болон звенонууд эмхидхэгдэжэ, сабшалан ба таряалан дээрэ хамтадаа 16.900 тонно наг шэбхэ гаргагдаха, сабшалан хореолхын түлөө 17.500 һургаар отологдохо, хүбхэдэ дарагдаһан 700 гектар сабшалангай хүрьһэн борнойлогдохо, 220 гектарай бута, 150 гектарай бургааһан сэбэрлэгдэхэ, 730 гектар сабшалан уһалагдахаар хараалагдаба. Газар таряалангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэридэ «Бурводстрой» трестын Захааминай ПМК-гай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй коллективүүд хабаадалсаха юм.

Газарай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэридэ дүршэл ехэтэй механизаторнуудые хабаадуулжа, отрядууд болон звенонуудай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгые совхозуудай партийна организацинууд ударидаха зэргэтэй гээд КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй тогтоол соо онсолон тэмдэглэнэ.

ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭГДЭЭ

Аймагай ажахынуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри байгша ондо хура бороотой сагта үнгэрбэ. Тиигэбэшье совхозуудай хүдэлмэришэд наратай үдэр, час бүхэниие һамбаашалжа, бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн, энэ шухала хүдэлмэриие муу бэшээр үнгэргэбэ.

Ниитын адууһа малда тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри илангаяа Харацайн совхоздо урданайхиһаа эмхитэйгээр үнгэрһэн байна. Тус ажахы хамтадаа 19.00 центнер үбһэн бэлэдхэгдэхэ түсэбтэй байбал, тэрэнь 102 процент дүүргэгдэбэ. Силос дараха түсэбөө энэ совхозой хүдэлмэришэд 104 процент дүүргээ гэхэ гү, али нёдондоһойхиһоо 1.5 дахин ехэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн байна.

Үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө Михайловкын совхоз 104 процент, силос дараха даабаряа — 100,4 процент дүүргээ. Енгорбойн совхозой хүдэлмэришэд 2.400 тонно силос дараха түсэбөө холо үлүүлһэн байна. СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой коллектив олон жэлэй ногооной баян ургаса хуряагаа.

Аймагай совхозуудта зелёнко хуряалга, һолоомо суглуулалга үргэлжэлһөөр.

МАЛАЙ КОМПЛЕКС БАРИГДАНА

Енгорбойн совхозой гурбадахи отделенидэ — Нурта нютагта залуу мал түлжүүлхэ, шахан таргалуулха ажахы хоорондын комплекс баригдажа байна. Эндэ нэгэ доро 5.000 толгой эбэртэ бодо мал байлгагдахаар хараалагданхай. Комплексын бүридэлдэ малай томо 6 байра, силосэй 2 траншей, хуурай тэжээл бэлэдхэхэ цех, трансформаторна 2 подстанци, уһа бүлэхэ башни, бусад олон барилганууд ороно юм. Комплексын бүхы цехүүдтэ оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдохоор хараалагданхай. Тиихэдэ малшадай байрлаха хэдэн гэр баригдаха түсэбтэй.

Малай комплексын барилгые «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Захааминай оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи коллектив эрхилнэ. Энэ зундаа В. К. Мирчянай хүтэлбэрилдэг бригады барилгашад шударгы һайнаар хүдэлжэ гараа. Тус бригадын коллектив ПМК дотороо эрхимлэжэ, КПСС-эй райкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм.

ШЭНЭ ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛЭГДЭНЭ

Санагын совхозой хүдэлмэрилэгшэд шэнэ газар элдүүрилжэ, тэжээлэй ургамалнуудай, олон жэлэй ногооной талмай үргэдхэхэ талаар һүүлэй үедэ ехэ ажал ябуулна. Байгша ондо тус ажахын механизаторнууд Сарлаан гэжэ газарта 100 гектар ургаса муутай сабшалангай газар өөһэдын хүсөөр хахалжа, олон жэлэй ногоо тариба. Энэ хүдэлмэридэ механизаторнууд Михаил Намсараев, Валерий Бадмаев гэгшэд онсо шалгарпан байна.

Далахайн совхозой коллектив шэнэ газар элдүүрилхэ талаар баһал горитой ажал хэһэн байха юм. Ажахын түб һууринай дүтэхэнэ — Түглэ гэжэ газарта энэ зундаа 100 гектар газарай модон сэбэрлэгдэжэ хахалагдаа. Энэ хүдэлмэриие гол түлэб «Бурводстрой» трестын Захааминай ПМК-гай механизаторнууд шанар һайнтайгаар хэһэн байна.

ҮДЭР БҮРИ 1.112 ГРАММААР

Ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйладаг малшад Санагын совхоздо олон юм. Дүршэл ехэтэй малшан Лубсан Гундуев тэдэнэй нэгэн болоно.

Нүхэр Гундуев энэ зундаа 139 толгой залуу мал Хохюурта гэжэ нютагта харууһалжа гараба. Толгой бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1.050 граммаар нэмээхэ социалис уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ажаллаба.

Лубсан Гундуевай харууһалһан хашарагууд һаяхан Закаменск хотын мяханай комбинадта тушаагдаа. Тиигэхэдэ бүхы малынь тарган сэгнэлтэтэйгээр, толгой бүриин дунда зэргээр 316 килограмм шэгнүүртэйгээр абтаһан байна. Зунай бэлшээриин үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүр үдэртэ дунда зэргээр 1.112 граммаар нэмээгдэһэн байна.

Б. ВАНЧИКОВ.

Сошордомо дохёо

АЖАЛ СААШАА, САЛИН НААШАА

...үү хонишод гол түлэб ...нидоо һайнаар бэлшээ...таргалуулаад, искусст... аргаар хони үрэжүүл... ажалаи эхилхэдэ, ототой ... хонидые бэдэрхэ ...ндаа үглөөгүүр эр... һүрэгтэйгөө ниилүүлжэ ... шалгадаг заншал... Ингэжэ хусануудаа ... эртүүр ниилүүлхэ... ототой болоһон хонин ... элирүүлэгдэхэһээ ... ехэ хонид үнгэн хашаа ...байлгадангүй эртээнһээ ...бридэ гаргагдана.
...эхэн зоотехническэ ...заабари хонишон бү... ухаандаа хадуужа ...шы орёо бэшэ юм.
...ан Хүдэриин совхозой ...хонидой отарануудта ...омнай. ... заабари ...лангүй бүдүүлигээр ...дэдаг хонишод ... ушараа. Тусхайлан хэлэбэл, Илья Николаевич Гарматаровай даадаг эхэ хонидой отарада үнэн дээрээ искусственна аргаар хони үрэжүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдадаггүй байшоо.

Бидэнэй хүрэжэ ерэһэн тэрэ үглөөгүүр хонишон Ардансу Цыбиктарова һүрэг хонидоо үглөөнэй 10 часта хашааһаа гаргажа байба. Ушар шалтагааниинсь элирүүлхэ хүсэлэнтэй хэдэн асуудалаар хандахадамнай:

— Үсэгэлдэрэй үдэшэ оройхон болоһон хойно Шэнэһэтын зуһаланһаа нүүжэ ерээбди,—гэжэ Ардансу Цыбиктарова сухалдангяар бүрд гэн харюусаа.

Саашань искусственна үрэжүүлгын ябасаар һонирхоходомнай, техник-үрэжүүлэгшээр хүдэлдэг Буряадай хүдөө ажахын институдай 1 курсын студент Сергей Доржиев харюусалгата уялгаяа дүүргэдэггүй байба. Тииһэн мүртөө тэрэ үглөөгүүр хүдэлмэридөө ерээгүй, түрэ найр үнгэргэхэсээ бэлдэжэ байгаа ха юм. Техник-үрэжүүлэгшынгээ ерээгүйдэ хонишод зохихо хэмжээ абахыень ажахынгаа мэргэжэлтэдтэ дуулгангүй, ототой хони бэдэрхэ муу үүлтэрэй хусануудаа һүрэг соогоо табижа, хамта адуулдаг байба.

Һүүлэй дүнгөөр, хэды хониной үрэжүүлэгдэһые шалгахаяа пункт соохи дэбтэрыень харан гэһээмнай.., юһэн хонин тэрэ үглөөгүүр үрэжүүлэгдээ гэжэ хуурмагаар тэмдэглэнхэй байба. Ингээд ерэхэлээрээ техник-үрэжүүлэгшэ Сергей Доржиев нэгэшье хони искусственна аргаар үрэжүүлээгүй аад, 510 гаран хони үрэжүүлбэб гэжэ дэбтэртээ бэшэһэн байгаа бшуу.

Хоёрдохёор, хонишодынь хонидоо түргэн болзорто һайнаар үрэжүүлхые оролдоогүй, харин хайхарамжагүй Сергей Доржиевай үгэдэ орожо, бүхы 12 хусыснь һүрэг соогоо табидаг байба ха юм. Мүнөө ототой болоһон хони бэдэрхэ эдэ хусануудынь һайн тэжээлээр хооллуулагдангүй, һүрэг соо бэлшээридэ манагдахадаа, туража, ототой хони бэдэрхэ тэнхээ шадалынь һуларшоо.

Тиэд совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд зарим хонишод, техник-үрэжүүлэгшэдэйнгээ даалгагдаһан уялгаяа хайша хэрэгээр дүүргэдэг байһыень һайн мэдэжэ байбашье, юундэшьеб зохихо хэмжээ абанагүй. Богонёор хэлэхэдэ, ажал саашаа, салин наашаа гэдэгнай энэл бэшэ гү?

В. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Хяагтын аймаг.

ГЕРОЙН ЭХЭ НЮТАГТА—БРОНЗО БЮСТ

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС). Социалис Ажалай хоёр дахин Герой, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй Центральна Комитедэй секретарь М. А. Сусловай эхэ нютагта — Павловска районой Шаховское тосхондо геройн бронзо бюст нээлгын баяр ёһолол болобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай үндэһөөр тэрэ табигдаа.

Партиин Павловска райкомой нэгэдэхи секретарь Н. П. Кострижкин энэ баяр ёһололдо зорюулагдаһан митинг нээбэ. КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүд митингдэ хабаадаһан байна. Партиин Ульяновска обкомой нэгэдэхи секретарь А. А. Скочилов, «Путь Ильича» колхозой түрүүлэгшэ В. А. Зимнев, Шаховскойн найман жэлэй һургуулиин багша Р. В. Овечкина, партиин ветеран А. М. Котков гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

САГААН БАЙШАН СОО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко США-гай президент Дж. Фордтой октябриин 1-дэ Сагаан байшан соо уулзаба.

Бүтэмжэтэй һайн, үнэн сэхэ хөөрэлдөөнэй үедэ совет-американ харилсаанай хэдэн гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тиихэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй США-гай Президент Дж. Фордтой 1974 оной ноябрь һарада Владивостогто уулзаха үеэр туйлагдаһан үгэеэ ойлголсолгын үндэһөөр стратегическэ добтолхы буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай удаан болзорой шэнэ хэлсээ баталалгые түргэсхэлгэдэ хабаатай асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

Энээн тушаа хоёр талын хүсөөд байгаа һаань, совет-американ харилсаанай саашадаашье бүтэмжэтэй һайн үндэһэ һуури дээрэ тогтоогдохын тула СССР-эй ба США-гай хоорондо урда урдын жэлнүүдтэ туйлагдаһан хэлсээнүүд, үгэеэ ойлголсолгонууд шухала эрхэ нүхэсэл байгуулна гэжэ совет тала мэдүүлбэ. Хоёр оронoй арадуудай аша туһада, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай аша туһада харюусаһан хамтынгаа хараа шэглэлые Советскэ Союз политикадаа шууд сэхээр бэелүүлдэг юм. Холбоото Штадууд нимэл байха аабза гэжэ тэрэ хүлеэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ гар табигдаһан совет-американ зохихо документнүүд соо тодорхойлогдоһон хараа шэглэлдэ таарахагүй мэдүүлгэнүүдые хэһэн ябуулгануудые американ тала һүүлэй үедэ гаргаһан байна гээд хэлэгдээ.

Советскэ Союз ба Америкын Холбоото Штадуудые һонирхуулһан уласхоорондын асуудалнуудаар, тэрэ тоодо Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудалаар Дж. Форд А. А. Громыко хоёр хөөрэлдөөнэй үедэ һанамжануудаа хэлсэбэ.

СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Г. М. Корниенко, американ талаһаа—гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер, Сагаан байшангай ба гүрэнэй департаментын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд У. Хайлэнд, Х. Сонненфелдт гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадалсаба.

АЛЬ-КАДДУМИТАЙ УУЛЗАЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эндэ ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Палестиныe сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, ООП-ой гүйсэдхэхэ комитедэй политическэ таһагые даагша Ф. Аль-Каддумитай уулзажа хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөнэй үедэ Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда, тодорхойлон хэлэхэдэ, Ливандахи үйлэ хэрэгтэ хабаатай асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байгаа. Дэлхэйн энэ райондохи байдал урдынхяараа шахардуу шанга, аюул түбэгтэй байһаар гээд тэмдэглэгдээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаа хёмороос үүдхэһэн ушар шалтагаануудай зайсуулагдатар — Израилиин сэрэгүүдые Араб газар нютагуудһаа гаргажа, Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүдэй хангагдатар эндэ амгалан байдал хангагдахагүй юм гэжэ Дүтын Зүүн зүгтэхи үйлэ хэрэгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Үндэһэн эрхэнүүдэйнгээ, тэрэ тоодо өөһэдын гүрэниие байгуулхын түлөө Палестинын араб арадай тэмсэлые Советскэ Союз бүриин дэмжэнэ гэжэ А. А. Громыко тэмдэглээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые үнэн зүбөөр, али бүхы талаһаань гэрииицуулгын аша туһые хараада абан, Дүтын Зүүн зүгэй асуудалаар Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэриие һэргээхын түлөө СССР тэмсэнэ, конференциин зүблэхэ зүйлэй тодорхой дурадхалнуудые тэрээндэ хабаадагшадай үзэмжэдэ табина.

Палестинын араб арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые КПСС-эй, совет арадай залан сэхээр дэмжэһэнэйнь түлөө Ф. Аль-Каддуми ООП ой үмэнэһөө гүнзэгы баяр баясхалан хүргэөө.

Хөөрэлдөөн хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ЭРИЛТЭЕЭ ШАНГАДХАХА, ХАРЮУСАЛГААЯ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй XXV съездһээ хойшо үнгэрһэн хугасаа соо партиин зэргые бэхижүүлхэ талаар ябуулагдадаг хүдэлмэри саашадаа эдэбхижэһэн байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, совет интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэд коммунис партиин зэргэдэ жагсаха хүсэлтэй байһан тухайгаа олоороо мэдүүлнэ. Тиимэһээ иимэ оршон байдалда партийна эхин организацинуудта ябуулагдажа байдаг хүмүүжүүлгын, үзэл сурталай-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие саашадань гуримшуулха, бүри аша үрэ ехэтэй болгохо зорилго тобойсо гаража ерэнэ.

Партида шэнэ гэшүүдые абаха асуудал манай аймагай партийна олонхи эхин организацинуудай онсо анхарал доро байдаг гэжэ энээнһээ уламжалан хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди гэжэ һананаб. Мүнөө үедэ манай Улаан-Үдын аймагай партийна организациин бүридэлдэ КПСС-эй 1783 гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд ороно. Бүри һая партиин гэшүүндэ кандидадуудаар «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын һаалишад Л. И. Мяханова, Г. И. Ступакова, Сотниковско шубуунай фабрикын шубуушан П. А. Русанова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор Д. Т. Кушнарев. «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлэй токарь Н. И. Казаков, Сэлэнгын геологическа экспедициин геолог Ю. М. Вольфман. барилгын материалнуудай комбинадай жолоошон Ц-Д. Д. Доржиев болон бусад абтаа.

Гэхэтэй хамта партида шэнэ гэшүүдые абаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха зуураа, залуу коммунистнуудай урда табигдадаг эрилтые һулаһуулха ёһогүй байһамнай элиг. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXV съезд дээрэ энэ эрилтэ бүри шангадхаха, партиин шэнэ гэшүүдэй харюусалгые саашадань дээшэлүүлхэ зорилго табигдаа хамнай.

Нюугаад яахаб. Хоёр гурбан жэлэй саана энэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ манай партийна организацинуудта горитой дутуу дунданууд ушардаг байһан юм. Жэшээлхэдэ, партийна нэгэ суглаан дээрэ партида орогшодой 3—4 мэдүүлгэ гансата зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа. Тиимэһээ энэ баяр ёһололой үйлэ хэрэг юрын ушар болоод лэ һалашадаг бэлэй. Харин КПСС-эй зэргэдэ жагсахаяа байһан хүнтэй зохидоор, яаралгүйгөөр хөөрэлдэһэнэй, зууршалга үгэһэн зонойнь һанамжа, дурадхалнуудые анхаралтайгаар шагнаһанай удаал шиидхэбэри абтаха ёһотой һааб даа.

Партида шэнээр орогшодой урда табидаг эрилтэеэ улам шангадхаха зуураа, зууршалга үгэһэн зоной харюусалгые саашадань дээшэлүүлхэ тухай мартаха ёһогүйбди гэжэ партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ходо һануулжа байдагбди. КПСС-эй Уставай 5-дахи параграф соо табигдаһан эрилтэнүүдые заабол дүүргэхэ ёһотой байһанаа коммунистнууд батаар хадуун ойлгожо абаха уялгатай. Онсолходо, энээн тухай зарим ушарта мартадаг гээшэбди. Харюусалгаяа хүсэд ойлгонгүй, зууршалга үгэжэ байһан хүнэйнгөө муу талыень нюуха ушарнууд яһала дайралдадаг агша.

Эндэ нэгэ жэшээ дурдая. Сотниковско шубуунай фабрикын партийна организациин гэшүүд В. И. Якушевич, Н. Н. Пахотных гэгшэд комсомолец Н. П. Памаридинда зууршалга үгэхэдөө. тэрэниие политическэ талаһаа болбосоронги, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаададаг хүн гэжэ бэшэһэн байгаа. Харин кандидадуудай болзор гараха үедэнь ташха ондоо юумэн элирээ һэн. Памаридин ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсахагүйһөө гадна, партийна суглаануудта ерэдэггүй, партиин гэшүүдэй түлбэри үгэдэггүй байшоо. Тиимэһээ энэ предприятиин партийна суглаан, КПСС-эй райкомой бюро тэрэниие партиин гэшүүнээр абан баталхаяа арсаа һэн.

Иимэрхүү юрэ бусын ушарнууд манай анхарал онсо татажа, партийна эхин организацинуудта үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэдэг. Энээнэй хүмүүжүүлхы үүргэнь горитой гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Гадна партиин райкомдо секретарьнараа суглуулхадаа, энээн тухай хөөрэлдөө үнгэргэдэг һайн заншал манда бии.

Дээрэ хэлэгдэһэнһээ уламжалан, ямар тобшолол хэмээр гээшэб? Нэн түрүүн ямар оршон байдалда хүниие партида абаһанһаа ехэ юумэн дулдыдана. Хоёрдохёор. партиин шэнэ гэшүүнэй ямар хүн байһаниие наринаар хаража үзэхэ гээшэ тон шухала болоно. Гурбадахяар, зууршалга үгэһэн коммунистнуудай харюусалгаһаа, тэдэнэрэй хэр үнэн сэхэ байһанһаа баһал ехэ юумэн дулдыдаха ушартай.

Гэбэшье партийна олонхи эхин организацинуудта энэ хэрэгтэ харюусалгаяа ойлгонгёор хандадаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Партида орожо байһан хүн бүхэн хэр зэргын ехэ харюусалга бэедээ даажа абаһанаа олонхи ушарта һайнаар ойлгодог.

«Дружба» колхозой түрүү һаалишан Агафья Емельяновна Федотовае һая партиин гэшүүндэ кандидадаар абаабди. Дүшэ хүрэжэ ябаашье һаа, тэрэ хори гаран жэлэй туршада мал ажал дээрэ ажаллана. Тиихэдээ горитой амжалтануудые туйлаа. Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай орденууд үбсүүндэнь толорно.

Тодоор, дүүрэнээр, томоотойгоор табигдаһан асуудалнуудта харюусажа һуухыень харахадаа, энэ хүн ёһотой коммунист заабол болохо гэжэ һанахаар һэн. Агафья Емельяновнагай һайн һайхан таланууд тухай хэлэхэ зуураа. коллективэйнгээ ажабайдалда бүри ехэ нүлөө үзүүлжэ ябаха уялгатай байһан тухайнь бюрогой гэшүүд һануулаа һэн. Юуб гэхэдэ, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэдэггүй, ажалай журам эбдэдэг хүнүүд коллектив соонь олон юм.

Партиин зэргые бэхижүүлхэ талаар партийна организацинуудта ябуулагдажа байһан хүдэлмэри тухай асуудалнууд КПСС-эй райкомой пленумүүд, бюрогойнь заседанинууд, секретарьнарай семинарнууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, энэ хэрэгые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдадаг юм.

Мүнөө үедэ манай аймагай партийна организациин гэшүүдэй 56,2 процентнь хүдөө ажахыда, 15 процентнь промышленностьда, транспортда, барилгада хүдэлнэ.

Онсолходо, партида шэнээр орохо хүнүүдые шэлэн олохо талаар ябуулагдадаг хүдэлмэри мүнөө үедэ гол шэглэлтэй, тодо болоо гэжэ хэлэхээр. Ивалгын туршалга үйлэдбэриин ажахын парткомой гэшүүд партида гэшүүдые абаха талаар дутуу дундатай байһан партийна эхин организацинуудые шефтээ абаад, хүдэлмэридэнь бодото туһа хүргэдэг заншалтай болонхой.

«Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын партком энэ хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха зорилгоор парт-группоргнуудай семинарнуудые хирэ-хирэ болоод лэ үнгэргэдэг болоһон байна. Гадна КПСС-эй Программа болон Уставые залуу коммунистнуудай бүри һайнаар мэдэдэг болохынь тулада эдээниие шудалха зорилготой хэшээлнүүдые үнгэргэдэг юм.

«Маяк». Ленинэй нэрэмжэтэ. «Дружба» колхозуудай, Сэлэнгын геологическа экспедициин, «Сельхозтехникын» Улаан-Үдын аймагай отделениин партийна организацинууд партийнабэшэ эдэбхитэдтэй ябуулдаг хүдэлмэриин горитой дүй дүршэлтэй болонхой. Профгруппоргнууд, групкомсоргнууд болон ДОСААФ-ай эдэбхитэд. коммунис ажалай Ударнигууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл эдэнэрэй тоодо ороно.

Партийна тэдэ организацинуудта КПСС-эй гэшүүд—отделениинүүдые эрхилэгшэд. бригадирнууд, мастернууд. ажалай болон дайнай ветеранууд залуу хүдэлмэришэд болон колхознигуудые шефтээ абадаг гуримтай. Тиихэдээ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь, политическэ эрдэмэй үндэһэ шудалхадань туһалхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсуулан хүмүүжүүлнэ.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар комсомолой зууршалгаар партида ороһон залуушуулай тоо улам олошорно. Жэшээлхэдэ, 1971 ондо партида ороһон залуушуулай 21.2 процентнь комсомолой зууршалгаар абтаһан байгаа һаа, 1972 ондо —30,7. 1973 ондо—36,1, 1974 ондо—56, 1975 ондо —63,7 процент болотороо ургаһан байха юм.

Партида орогшодой урда табигдадаг эрилтэ шангадхаһанай, харюусалгыень дээшэлүүлһэнэй ашаар үнэхөөрөө эрхим хүнүүд лэ КПСС-эй зэргэдэ жагсана. «Маяк» колхозой механизатор И. П. Лаптев, «Дружба колхозой механизатор, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат П. И. Радикальцев. «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй харгы барилгын оньһожоруулагдамал колонныи штукатурнууд А. Р. Прохорская. Н. В. Багринцев. «Авангард» колхозой һаалишан Т Ф. Третьякова болон бусад олон түрүү хүнүүд манай партиин найдамтайгаар түшэглэхэ хүсэлиинь болоһо үгэнэ.

Партиин зэргые улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэлнай алишье талаһаа горитой удха шанартай. Юуб гэхэдэ, эндэ эмхидхэлэй ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын тон ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Онсолходо. арбадахи табан жэлые амжалта түгэсөөр дүүргэхэ хэрэгтэ энэ хэрэгнай нүлөөлнэ.

А. ШИГАЕВ,
КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ОРО ҮСХЭБЭРИЛГЭ ОЛЗОТОЙ

Далай мэтэ аяар холо хүрэтэр ногоорон нэмжыһэн үргэлжэ ой тайгын саана хүхэрэн харагдагша мундаргануудай хормойгоор «Северный» совхозой һүрэг оронууд май һарада гараһан инзагануудтайгаа бэлшэжэ ябахань харагдадаг.

Энэ совхоз багахануудшье һаа олон һалбаритай ажахы юм. Жэшээнь, нёдондо жэлдэ тус ажахы 333 центнер огородой эдеэ, 992 центнер хартаабха, 10 мянга шахуу центнер һү гүрэндэ худалдаһан. гектар бүриһөө дунда зэргээр 7,8 центнер шэниисэ ургуулһан байна. Гэбэшье бүхы 10.639 гектар газарайнь ойролоол 839 гектарынь хахалагдадаг. харин сабшалангынь — 1.702 гектар, бэлшээриин газар — 8.098 гектар эзэлдэг юм. Иигээд ерэхэдээ энэ ажахын гол һалбари мал үсхэбэрилгэ болоно гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Илангаяа шэмэрүүн хүйтэн уларилтай энэ нютаг үхэр, оро үсхэбэрилдэг шэглэлтэй.

Байгша оной июниин 1-нэй мэдээгээр совхоздо бүхыдөө 708 мал, тэдэнэй тоодо 214 үнеэд харууһалагдажа байгаа. Харин оронуудайнь тоо 2 200 шахуу байбашье. совхозой директор Николай Иннокентьевич Охолинтой хөөрэлдэхэдэ. ажахы соогоо эбэртэ бодо малнай гол һуури эзэлдэг гэжэ мэдүүлнэ. Тэрэншье ойлгосотой. Совхозой гүрэндэ худалдадаг бүхы продукциин гол хубинь һүн, үхэрэй мяхан болоно ха юм.

Гэбэшье оронуудые үсхэбэрилгэ хойто зүгэй ой тайгата аймагуудай арад зоноой үндэһэн ажал болоно гэхэ гү. али эндэхи шэрүүн байгаалида хэдэн зуугаад жэлэй туршада шалгагдажа тааараһан мал ажалай нэгэ һалбари болоно гэжэ мартажа огто болохогүй.

— Хойто зүгэй гүнзэгы саһата хүбшэ тайгаар эдеэ хоолһоо эхилээд. хүнэй элдэб хэрэгсэлнүүдые зөөхэ гол хүсэн байһан энэ шэрхи амитан тэнсэлгүй үдхэн, үнеэнэйхиһээ таба шахуу дахин ехэ тоһолигтой, амтатай һү үгэдэг юм. Хүнүүд тэрэнэй арһа элдэжэ, дэлхэй дээрэ эгээл гоё һайхан хубсаһа хунар, хургатай бээлэй оёдог. гадна шуһан эбэрынь зэрлиг бугынхиһаа зааханшье дутуугүй эм домтой юм, —гэжэ гушаад шахуу жэл эндэ хүдэлмэрилжэ байһан Хойто-Байгалай аймагай ахамад ветврач Михаил Власович Овчаренко намда хөөрөө бэлэй.

Гэхэтэй хамта орын үгэдэг гол продукцинь эрхим шанартай мяхан. Нэгэ оро 60—120 килограмм хямда сэнтэй мяха үгэдэг байна.

Ингээд ерэхэдээ оро үсхэбэрилхэдэ тон ашаг олзо ехэтэй байна. Оро хадаа эбэртэ бодо малда орходоо һураггүй бага харууһатай. гол түлэб үбэл зунгүй хээрэ, ой тайгаар бэлшэжэ хоолойгоо тэжээнэ. Тэдэндэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, дулаан байра барихэ хэрэггүй. Жэлэй ямаршье сагта саһан. бороо соошье, янгинама хүйтэндэшье ядадаггүй ха юм. Богонёор хэлэбэл. эдэ амитадые урагшатай һайнаар үсхэбэрилхын тула, нэн түрүүн баабгай, шоно мэтын арьяатанһаа хамгаалхал хэрэгтэй. Хоёрдохёор, бэлшээринүүдыень зүбөөр хубаарилан һэлгэжэ бэлшээхэ, гурбадахяар, оронуудые барижа һургаха, дүрбэдэхеэр, дабһа болон бусад нэмэлтэ холимог тэжээл үгэхэ шухала гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Гэхэтэй хамта манай республикын Хойто-Байгалай ба Баунтын аймагуудай үсхэбэрилдэг оронуудай тоо ойролоол таба мянга шахуу юм. Харин Якадай АССР-тэ үсхэбэрилдэг орын тоо 360 мянганда хүрэдэг. Тиимэһээ Буряадай хойто аймагуудай оро үсхэбэрилгын нэн түрүүшын гол зорилгонь юуб гэхэдэ, тэдэнэй тоо толгойе түргэн олошоруулха байна. Энэ талаар мүнөө үедэ бирагүй үрэ дүн туйлагдана. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада оронуудай тоо ойролоол 266 толгойгоор олошороо. Гэхэ зуура һүүлэй 1—2 жэлнүүдтэ элдэб шалтагаанһаа тэдэнэй тоо толгойн зарим тэды үсөөрхэ, гарзалха ябадал үзэгдэнэ. Жэшээнь, 1970 ондо 91 толгойгоор, 1974 ондо 193 толгойгоор, нёдондо 346 толгойгоор оронууд хоролтодо ороо.

Энэ дутагдалнуудые усадхажа, оронуудай тоо толгойе олошоруулха ямар арга боломжо аймагта бии гээшэб? Энээн тушаа мүнөө юун хэгдэнэб, саашадаа ямар хэмжээнүүд абтаха ёһотойб гэһэн асуудал гарана.

Дээрэ хэлэгдэһэн зорилго хүсэндэнь хүргэхын тула бэлшээриинень һайжаруулха, оронуудые үбһэ тэжээлээр хангаха шухала болоно. Хойто зүгэй оронуудта бэлшээри бүхэн таарадаггүй. Зунай сагта ойн ногоондо ба хадын нугада бэлшэжэ зуһадаг һаа, үбэлдөө ганса саһан доороһоо хүбхэн суглуулжа эдеэлдэг байна.

Хоёр жэлэй саана Хойто-Байгалай аймагаар ябаһан Хойто хизаарай хүдөө ажахын НИИ-гэй Братска хотын экспедициин Таймырска отрядай мэргэжэлтэд орын бэлшээри шэнжэлжэ, карта табяад байхадаа, манай Хойто-Байгалай аймагта оронуудай тоое 4,5 мянга хүрэтэр олошоруулха дүүрэн арга боломжо бии. Саашадань тэдэнэй тоое 13 мянгадашье дүтэлүүлхэдэ аюулгүй гэһэн тобшолол хэһэн юм. Тиихэ зуураа эрдэмтэд оро бүхэндэ 21 гектар бэлшээриин газар хүртэхэ ёһотой гэжэ тодорхойлно, тэндэхи хүбхэн, ногоониинь 5—8 жэлэй туршада шэнээр ургадаг байха ёһотой гэжэ тоолоһон байгаа.

— Энээнһээ уламжалан, түрүүн байгша хоёр фермынгээ оронуудые энэ жэлдэ дүрбэн бүлэг болгожо таһалаад бэлшээнэбди. Нэгэ [..]рэг соо 450—500 толгой байхадаа эгээл тааруу [..]хид гэжэ тоологдоно, — [..]жэ Н. И. Охолин хөөрэнэ.

Мүнөө манай эндэ ба[..] дажа байгаа Байгал-Ам[..] түмэр замай барилгаш[..] эрхим шанартай мяхаар [..] гаан эдеэгээр хангаха з[..] гын табигдажа байхада, [«Се]верный» совхозон орош[..] түргэн шиидхэхэ. бүт[..] юумэн ехэ болоод байна.

Һүүлэй үедэ оронуу[..] үүлтэр һайжаруулха хү[..] мэридэ анхарал ёһоор т[..] дахаяа болинхой. Энэ [..] ла хэрэгые һэргээхэ саг [..]

— Оронуудай үүлтэр һ[ай]жаруулха талаар хэм[..] нүүд совхоздо огто абтана[..] гэжэ болохогүй. — [..] Михаил Власович Овчар[енко] үргэлжэлүүлнэ. — Жэшэ[..] хоёр ондоо һүрэгүүдые [..] жүүлдэг буханууд хоорон[..] оло дахин һэлгэгдэһэн [..] Үрэжүүлгэдэ ябадаг 4 б[..] нуудые Хурамхаанһаа а[..] һан байнабди. Оронуудаа [..] лын бэлшээридэ түүха[..] урид һүрэг соохи үү[..] муутай, туранхай бухан[..] бултадаа шэмхэгдэжэ, эр[..] үрэжүүлэгшэдынь үл[..] дэг юм.

— Үүлтэр һайжару[..] хүдэлмэриие саашадань [..] дэм наукада түшэглэн, [..] табигдаһан түсэбэй ёһ[..] ябуулхын тула мүнөө [..] хоздомнай оро үүсхэбэр[..] гөөр тусхай мэргэжэлтэй [..] техник заатагүй хэрэгтэй [..] лоод байна, — гэжэ Н. [И.] Охолин нэмэнэ.

Гадна эндэ гансашье о[..] нуудые бэшэ, бүхы мал[..] эмшэлхэ, элдэб үбшэн[..] һэргылхэ хэрэг һайжару[..] лагдаха зэргэтэй. Жэшээ[..] арһан доро гү, али [..] мар руунь орошодог һ[..] батаганаанһаа. мүн хорот[..] элдэб хорхой шумуулһ[..] орые хамгаалха, некроб[..] теорологическа үбшэн[..] һэргылхэ гэхэ мэтын хүдэл[..] мэри мүнөө совхоздо хэгд[..] дэг болонхой. Гэхэтэй хамт[а] малда сүршэхэ хоротой пр[е]парадууд ехээр дуталдан[..] гэжэ онсо тэмдэглэхэ зэр[..] гэтэйбди.

Тобшолон хэлэбэл, Хойто Байгалай аймагта оро үсхэ[..] бэрилгэдэ дутуу дундануу[..] шиидхэгдэхэ ёһотой асууда[л]нууд тон олон. Удаан унжа[..] гайруулангүй эдээниие зү[..] бөөр шиидхэхэ хэрэг ганс[а] «Северный» совхозой хүтэл[..] бэрилэгшэдэй бэшэ, мүн а[й]магай хүдөө ажахын упра[..] лениин ямар нэгэ талаар[..] мал үсхэбэрилгэдэ хабаат[ай] мэргэжэлтэн бүхэнэй уял[га] болоно. Тиимэһээ хүйтэ[н] уларилтай хойто зүгэй зоно[й] заншалта энэ һалбари[..] ашаг олзотой болгожо. Бай[..] гал-Амарай түмэр замай ба[..] ригдажа эхилһэнһээнь хойш[о] тэндэ тон түргөөр урга[жа] байгаа тосхон һууринууда[й] хүн зониие хямда сэнтэй, амтатай һайн мяхаар ба[..] хангахын тула бүхы ажал[..] хэгдэхэ ёһотой.

А. КУКЛИН,
манай корр.
Хойто-Байгалай аймаг.

„БҮРИ ҺАЙНААР АЖАЛЛАХАБДИ“

Оронгын совхозой парткомой секретарь А. Ц. Гармаевтай уулзахадамнай нигэжэ хөөрөө һэн: «Механизаторнуудаймнай олонхинь залуушуул. Тиигэбэшье тэдэнэй дунда дүршэлтэй, бэрхэ комбайнернууд бии. Эдэнэр механизаторай мэргэжэлдэ үшөө хүсэд һайнаар дүршөөдүй нүхэдөө мэдэхэ юумэн дээ һургана, юумэнэй буруу зүбые заажа үгэнэ. Онсолон хэлэбэл, залуушуулда һайн ажалай жэшээ харуулна. Тэдэнэй нэгэн — комсомол Гүрэжаб Хэшэгтуев».

Эдэ үгэнүүдые хэлэһэнэйнь һүүлээр удааншье болонгүй ажалайнгаа хэрэгээр совхозой түб ерэһэн Хэшэгтуевтай уулзашабабди. Анатолий Цыретарович бидэнэрые танилсуулба.

Хүн бүгэдын танилсахадаа заатагүй хөөрэлдэдэг үгэнүүдые андалдаһанай һүүлээр ажал хэрэг тухайнь асуухадамни:

— Мүнөө жэл табадахи жэлээ таряа хуряалга дээрэ хүдэлнэб. Нарһан Толгойн полевой станда байрланхайбди. Мүнөө эндэ 6 комбайн таряа унагаана. Эндэ ажаллагшадай 3-ниинь залуу механизаторнууд. Тиимэһээ залуу, дүршэлгүй нүхэдөө нэгэ нэгээр дахуулан ажалланабди. Юуб гэхэдэ, комбайнайнь бирагүй юумэнһээ боложо тогтошоходо, дары түргөөр тэрэниинень заһалсанабди. Иигэжэ хүдэлхэдэ ажал урагшатай байна. Үдэшын 10—11 час болотор хүдэлнэбди. Тиигэбэшье һаа хожомдожо байнабди. Иигээд удаадахи үдэрнүүдтэ һүниин тэн. тэнгһээ үнгэртэр ажаллаха, бүри һайнаар хүдэлхэ болонобди, — гэжэ харюусаа һэн.

Гүрэжэб Хэшэгтуев ажалайнгаа намтар үни хада эхилһэн юм. Залуу хүбүүн 8-дахи классай һүүлээр хүдэлжэ захалаа бэлэй. Түрүүндээ тракторист-механизатораар ажаллаа. Удаань Улаан-Үдэдэ шоферой курс 1970 ондо дүүргээ, тэрэ сагһаа хойшо жолоошоноор ажаллана. Харин таряа хуряалгын халуун хаһада ходо комбайнда һуудаг. Тиихэдэ 1971. 1972 онуудта таряа хуряалга дээрэ һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө мүнгэн шанда хүртөө һэн. Удаадахи жэлынь ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай райкомой шан—час ажалша бэрхэ комбайнерта барюулагдаһан байна...

Хөөрэлдөөнэй эсэстэ Г. Хэшэгтуев хэлээ һэн: «Полевой стандахи байра байдалнай һайн. эдеэ хоол саг соогоо амтатайгаар шанагдана, телевизор бии. Хүгжэм шагнаха гэбэл, пластинкануудые эрьюулжэ болоно... Бидэнэрэй ажал, байра байдалда совхозой парткомой бюрогой ба дирекциин талаһаа ехэ анхарал хандуулагдана. Мүн тиихэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй һаяхан Алма-Атада хэлэһэн үгэ дотор хүдөөгэй ажалшад, механизаторнуудта горитой анхарал хандуулагданхай. Тиимэһээ бидэнэр. механизаторнууд байгша оной таряа хуряалгые шадаал һаа түргэнөөр, шанартайгаар хуряаха гэжэ оролдохо байнабди».

Г. Хэшэгтуевтай хахасаһанаймнишье һүүлээр тэрэнэй «бүри һайнаар хүдэлхэ болонобди» гэһэн үгэнүүд удаан сагай туршада шэхэн соом ходо дуулдахадал гэжэ байгаа һэн.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

КПСС-эй гэшүүн Лидия Дмитриевна Полякова Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводто орожо хүдэлһөөр хорёод жэл боложо байна. Мүнөө тэрэ локомотив хабсаралгын цехэй электрослесарь. Үдэр бүри халаанайнгаа даабариие 140—160 процент дүүргэхэ зуураа, цехэйнгээ партийна организациин, коллективэй ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаадалсана. Нүхэр Полякова КПСС-эй Железнодорожно райкомой гэшүүн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрослесарь, КПСС-эй гэшүүн Л. Д. Полякова.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

ХОНИДОЙ БОНИТИРОВКО ХАРЮУСАЛГАТАЙ АЖАЛ

Ниитын адууһа малай, илангаяа хонидой үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэридэ бонитировко хэжэ, ашаг шэмэ багатай, наһатай болоһон гү, али үбшэн, һула хонидыень түүбэрилэн илгаад. һайн үүлтэрэй, ехэ нооһо үгэхэ, мяхалиг бэетэй хонидые тодоруулха гээшэ гол һуури эзэлдэг. Мүнөө колхоз, совхозуудта хонидой отарануудые эмхидхэхэдээ, заабол бонитировкын дүнгүүдые хараадаа абалсадаг гээшэ. Ингэжэ отара эмхидхэхын урда тээ хонидоо наһаарнь. нооһонойнь шанараар. мүн үүлтэрээрнь илгажа бүридхэнэ ха юм.

Бонитировко хэхэ үедөө һайн үүлтэрэй хуса хурьгадые, түлгэ, зуһагуудые баһал шэлэгдэдэг. Эдэ хусануудынь дам саашаа һүрэгһөө амяарлагдаад, һайн тэжээлээр хооллуулагдажа, томо болгогдоһоной удаа хонидой үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ ажахы бүхэнэй зоотехнигүүд бонитировко хэхэ үедөө һайн үүлтэрэй хуса хурьга, түлгэнүүдые шэлэжэ абаха, амяарлан илгаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ. өөрын һайн үүлтэрэй хусагүйгөөр бүхы һүрэг хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын аргагүй ха юм.

Байгша ондо хэгдэһэн бонитировкын дүнгүүдые согсолон харахада, малай үүлтэр һайжаруулха аймаг хоорондын түбэй нэгэдэлдэ ородог ажахынуудта энэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдаагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Илангаяа Мухар-Шэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой зоотехник Яков Иванович Кобылкин хонидой бонитировко үнгэргөөгүй байхаһаа гадна хурьгадаа эхэ хонидһоо илгаагүй, искусственна аргаар хони үрэжүүлхэ хүдэлмэреэ эхилээдүй байһаар. Мүн Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта бонитировко хэхэ хүдэлмэри эмхигүйгөөр үнгэргэгдөө. Эдэ ажахынуудай мэргэжэлтэд — Ч. Н. Шарапкинов. Н. Г. Заиграев гэгшэд хонии бонитировко хэхэ дүрим, заабаринень мэдэхэгүйбди гэһэн шалтаг урдаа барина. Хонидой бонитировкые харюусалгатайда тоосодоггүй дээрэһээнь мүнөө ажахынуудайнь отарануудта ашаг шэмэ багатай, үбшэн, наһатай болоһон, һула тэнхээ тамиртай хонид захаһаа олон байһаар.

Саашадаа дурсагдагша аймагуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулхые оролдохо зэргэтэй.

С. ЖАНЧИПОВ.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ТАШКЕНТ. (ТАСС). Энэ жэлдэ эмхидхэгдэһэн «Узпчелопром» гэжэ нэгэдэл түрүүшынгээ сезон дүүргэбэ. Түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо ехэ гэхэ гү, али 1750 центнер зүгын бал суглуулагдаа. Байгша ондо мэргэжүүлэгдэһэн зургаан ажахыда зүгын гэрнүүдые түргэнөөр зөөхын тула зорюута түхеэрэгдэһэн автомашинанууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Сэсэгэй тоһо суглуулхын тула зүгынүүд олон километр гаталбагүй— эдэниие ондоо тээшэнь машинаар абаашадаг байгаа. Ерэхэ жэлдэ «Узпчелопром» үшөө дүрбэн совхоз эмхидхэхые хараална.

КОНСТАНТИНОВКА. (Донецкэ область). (ТАСС). Химическэ заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха талаар жэлэйнгээ социалис уялга дүүргэбэ. Даабариһаа гадуур 24 мянган тонно фосфорно үтэгжүүлгэнүүд гаргагдаа. Түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн шэнэлһэнэй, халаанай һэлгэхэ үедэ агрегадуудай һаатан зогсохо саг хорооһоной ашаар амжалтанууд туйлагдаа. Заһабарилгын албанай хүдэлмэрилэгшэд ехэ хубитаяа оруулжа, суперфосфатна цехэй капитальна заһабарилгын сагые гурбан сүүдхээр хорооһон байна. Жэлэй дүүрэтэр коллектив түсэбһөө гадуур үшөө 6 мянган тонноһоо бага бэшэ үтэгжүүлгэнүүдые гаргаха юм.

ДЖАМБУЛ (Казахай ССР). (ТАСС). Джамбулска ГРЭС-эй табадахи энергоблок түрүүшын промышленна ток үгэжэ захалба. Тэрэ 210 мянган киловатт хүсэтэй. Турбинанууд болзорһоо һараар урид хабсаргагдаа. Мүнөө 1 миллион киловатт хүсэтэй болоһон ууралаар хүдэлдэг электростанциин элшэ хүсэн фосфоридуудые болбосоруулгада, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые гаргалгада, Джамбулска областиин хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиие хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ хэрэглэгдэнэ. Урда Казахстанай электрын элшэ хүсэ гаргадаг мантан ехэ предприяти республикын эгээл үнэгүй элшэ хүсэ үгэдэг ГРЭС-үүдэй нэгэн болонхой.

БЫКОВО (Волгоградска область). (ТАСС). Оренбург —СССР-эй баруун хилэ гэһэн газай хоолой сорго татагшад уһанай эгээл ехэ хаалта болохо 4 километрһээ үлүү үргэнтэй Волгоградай сөөрэмые «гаталжа» захалба. Тэрэнэй зүүн бэедэ Быково тосхон шадар хоолой сорго һуулгадаг хүсэтэ түхеэрэлгэнүүд түрүүшын соргонуудые тусхай тэргэнүүд дээрэ табиба. Мантан томо булад хоолой соргонууд рельснүүд дээгүүр табигдажа, уһа руу аргааханаар дабшажа захалһан байна.

Сөөрэм дээрэ аалин намдуу бэшэ. Урда тээхэчэнь зүүн-хойноһоо һалхин үлеэжэ, хоёр метр үндэртэй долги эбхэрүүлбэ.

Нэгэдэхи участогай бүхы мэргэжэлтэд эбтэй эетэйгээр хүдэлнэ. Энэ сөөрэмэй уһанай оёорoор эдэнэр Дунда Ази—Центр гэһэн газай хоолой соргын дүрбэн утаһа татаһан байна.

ГРОЗНЫЙ. (ТАСС). Чечено-Ингушай нефть олзоборилон бэдэрдэг ехэ район болохо Малгобегтэ айхабтар гүнзэгы скважина малтадаг үрэмдэлгын хүсэтэ түхеэрэлгэ асарагдаба. Эндэ Терскэ хүтэл шэлэнүүдэй бооридо, 7 мянга шахуу метр гүнзэгы скважина һаяар үрэмдэгдэжэ захалха байна. Свердловскын «Уралмаш» заводой коллектив энэ түхеэрэлгэ бүтээгээ. Жэлэй дүүрэтэр проходчигууд үшөө нэгэ иимэ агрегат абаха юм.

ПЕРМЬ. (ТАСС). Нютагай локомотивна депогой коллектив жэлэйнгээ уялгануудһаа гадуур 1 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаба. Электрын элшэ хүсэ арьбалхын түлөө мүрысөөн хадаа предприятиин бүхы подразделениинүүдэй хүдэлмэриин гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Машинистнүүд-инструкторнууд Г. Сипелиин, А. Томилинай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллективүүд мүрысөөндэ түрүү һуури батаар эзэлжэ ябана. Үшөө мянгаад поезд жолоодоходо хүрэхэ электрын элшэ хүсэ эдэнэр алмаһан байна.

ФРУНЗЕ. (ТАСС). Бүд нэхэдэг фабрикын нэхэгшэ А. Петренко жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур зуу мянгадахи метр бүд нэхэбэ. Тэрэ үйлэдбэриингээ болзорые хахад жэлээр уридлажа ябана. Шэнэ техникэ болон олон түхеэрэлгэ хангаһанай ашаар түрүү хүдэлмэрилэгшэ иимэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаа. Жэлэй эхинһээ хойшо фабрикын коллектив даабариһаа гадуур 800 мянган метр бүд нэхэжэ, хэрэглэгшэдтээ эльгээгээ.

НУРЕК (Таджикай ССР). (ТАСС). Нурегскэ ГЭС-эй дүрбэдэхи агрегадай турбинануудые хабсаржа захалба. СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат А. Шильниковэй бригадада энэ харюусалгатай ажал даалгагдаһан байна. Энэ коллектив түрүүшын гурбан агрегат хабсарһан юм. Эдэнь 6 миллиардһаа үлүү киловатт-час электрын элшэ үгөөд байнхай. Дүрбэдэхи агрегадынь энэ жэлэй һүүл багта электрын элшэ хүсэ үгэжэ захалха.

ЕРЕВАН. (ТАСС). Мүнөөнэй чешскэ хүгжэмэй недели совет Арменидэ эхилбэ. Республикын эрхим түрүү хүгжэмэй коллективүүд, уласхоорондын конкурснуудай лауреадууд чех композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхөө. Чешскэ хүгжэмшэдэй, дирижёрнуудай, гүйсэдхэгшэдэй хабаадалгатай концертнүүд долоон хоногой үедэ республикын хото городуудта, һуурин тосхонуудта болохо юм. Чешскэ Композиторнуудай холбооной делегациин гэшүүдтэй уулзалганууд промышленна предприятинуудта, колхозуудта, барилганууд дээрэ болохо байна.

ТАТАРАЙ АССР. «КамАЗ-5410» гэһэн шэ[нэ] түхэлэй автомобильнууд оронойнай харгынуу[д] дээрэ гараба. Тус машина Красноярск хотодо б[..] тээгдэхэ полуприцепнүүд шэрэхэ[..] хараал[..] данхай юм. Энэ машина тулишын хоёр баагта[й], жолоошоной унтаха тусхай түхеэрэлгэтэй байна.

Мүнөө үедэ Кам-АЗ-ай конвейерһээ хоёр түхэл[эй] автомобильнууд зэргэ гаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ түхэлэй удаадахи «Кам-АЗ» конвейер дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

АЙМАГАЙ СОВЕДЭЙ СЕССИ

...аймагай ажалшадай ...дай Соведэй ээл... боложо «Аймаг... холбоон ямар ...байнаб, тэрэниие ... зорилгонууд» ...зүбшэн хэл... Аймагай Соведэй ... түрүүлэгшэ Н. И. Данилов энэ асуудалаар сесси дээрэ элидхэл хээ.

Элидхэлэй һүүлээр болоһон үгэ хэлэлгэндэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь, депутат А. Л. Шарастепанов, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ депутат Б. Ц. Мунконов, «Союзпечатиин» аймагай отделениин начальник М. С. Иванова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, депутат В. Л. Арданов, хэлхеэ холбооной аймагай конторын начальник Н. Б. Сономова, Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой механизатор, депутат Н. Ц. Пронтеев болон бусад хабаадаба.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар аймагай Соведэй сесси дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаа.

Д. ЖАРГАЛОВ,
аймсоведэй гүйсэдкомой секретариин уялга дүүргэгшэ.

...Алексеевна Булычева — Улаан-Үдын кондитер... фабрикын түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн. Лидия ...вна оролдосото ажалаараа сугтаа хүдэлдэг нүхэд... ...лэтэй болонхой.

...оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайнаар хангажа шада... Тиигэжэ үдэрэйнгөө даабарине 120 гаран про... дүүргэдэг байна. Нёдондо жэлэйнгээ даабарине ... һарада бэелүүлээ һэн. Социалис мүрысөөнэй дүн... Л. Булычева «1975 оной социалис мүрысөөндэ ...» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан байна.

...нүхэр Булычева энэ жэлэй юһэ һарын дааба... ...лзорһоонь урид дүүргээ. Тэрэнэй гаргаһан про... ...кододоо үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг.

...АГ ДЭЭРЭ: Л. А. Булычева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

НҮХЭДЭЙ АЛЬГАН ХАЛУУН

Республиканска больницын нюдэ аргалдаг отделениин нэгэ палата соо Балдандоржийн Октябрьтай уулзабабди. Дунда зэргын бэетэй, буржыһан үһэтэй 25-аад наһанай энэ хүбүүнэй нюур шарайдань, гарнуудтань аюулта тэрэ түймэрэй һорьбо сараанууд үлэнхэй. Хүндэшэг операцида һаяхан ороһоншье һаа, бэе тамирынь һэргэг, һайн шэнгеэр харагдана.

Балдандоржийн Октябрь Налайхын шулуун нүүрһэнэй уурхайда хүдэлжэ байтараа, гэнтын аюулда орожо, тон хүндэ байдалтайгаар Улаан-Баатар хотын больницада оруулагдаһан байгаа. Бэеын, илангаяа нюур, толгойнгоо арһа тон ехээр шатааһан хүбүүнэй ами наһа абархын тула монгол эмшэд горитой оролдолго гаргаа бэлэй. Тэрэнэй нюуртань операци хэхын тула манай республиканска больница эльгээгдэһэн байгаа.

Сентябриин 25-най үдэр нюуртам пластическа операци хэгдээ һэн. — гэжэ Октябрь хөөрэнэ. — Мүнөө бэемни һайн боложо байна. Буряадай эмшэдтэ, илангаяа операци хэһэн врач Надежда Бужиглаевна Бояновада үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхэ байнаб.

— Октябрь гэжэ гоё нэрэтэй хүн байнат? — гэжэ асуубаб.

— Агууехэ Октябриин революциин һайндэрэй үдэр, Москвада ажалшадай демонстрациин боложо байхада, түрэһэн хүм, — гэжэ тэрэ энеэбхилнэ. — Тиихэдэ абамни Октябрь гэжэ намайе нэрлэһэн байгаа.

Больницын бусад отделениинүүдтэ аха дүү Монгол ороной үшөө хэдэн нүхэд аргалуулна. Жэшээнь, шэхэ, хоолой, хамар аргалдаг отделенидэ Сүхэ-Баатар хотодо ажаһуудаг Чултэм Чулуун эмшэлүүлжэ байнхай.

Травматологическа отделенидэ хэбтэһэн хүнүүд арбаад наһатай дорюухан Болдые булта таниидаг, мэдэдэг болонхой. Хүлөө хухарһан Утнасангийн Болд бүхы наһаараа доходон үлэжэ болохо байгаа. Юуб гэхэдэ, хүлэйнь хухарһан яһаниинь ондоо газараараа барисалдажа ургашаһан байгаа бшуу. Буряад эмшэд дары түргэн туһаламжа хүргэжэ, хүлынь бараг боложо байнхай. Сэлмэг дулаан үдэрнүүдтэ хоёр таяг туланхай Болдые больницын элдэб газарта хаража болохот.

— Ямар ушарһаа боложо Монгол оронһоо манай эндэ ерэжэ аргалуулна гээшэб? — гэжэ республиканска больницын главна врач Даниил Дорофеевич Васюткинда хандабабди.

— Эндэ аргалуулагдажа байһан хүнүүд ехэнхидээ Монголой хойто аймагуудта ажаһуудаг хүнүүд болоно. Гэнтэ үбшэлһэн хүндэ түргэн туһаламжа хэрэгтэй болоходо, Улаан-Баатар абаашахань холо байдаг, тиихэдэнь лэ дүтыень хаража, Улаан-Үдэ асарагдадаг гээшэ, — гэжэ Даниил Дорофеевич хөөрэнэ.

Ингэжэ манай республиканска больницада оруулагдаһан монгол нүхэдэймнай бэе тамир совет эмшэлэгшэдэй аша туһаар һайжаржа байна. Энэмнайл аха дүү хоёр арадуудай хоорондохи хани барисаанай эли тодо гэршэ болоно бшуу.

Д. ГАРМАЕВ.

ЭМҮҮР ЭМЭЙН БУЛАН

ЗАМАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

ЭРДЭМТЭДЭЙ ГУРБАДАХИ ХУРАЛДААН

БАЙГША ОНОЙ августын һүүл—сентябриин эхиндэ Монгол уласай ниислэл хото Улаан-Баатарта дэлхэйн монголшо эрдэмтэдэй гурбадахи хуралдаан зарлагдаа.

Монголшо эрдэмтэдэй нэгэдэхи хуралдаан 17 жэлэй урда тээ, 1959 оной сентябрь һарада Улаан-Баатар хотодо үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ 14 ороной 40 гаран эрдэмтэд хабаадалсаһан байгаа. Хоёрдохи конгресс 1970 оной сентябриин эхиндэ мүн лэ Улаан-Баатарта зарлагдажа, тэрэнэй хүдэлмэридэ 100 гаран түлөөлэгшэд хабаадаһан байха юм. Харин энэ гурбадахи конгрессто 25 ороной 200 делегат болон айлшад хабаадалсаа. Мүн ЮНЕСКО-гой, дэлхэйн эрдэмтэдэй эмхинүүдһээ — алтай хэлэнүүдые шэнжэлэгшэдэй саг үргэлжын конференциһээ, санскрит хэлэ шэнжэлэгшэдэй уласхоорондын эмхиһээ түлөөлэгшэд хүрэжэ ерэһэн байна. Конгрессһээ конгресс бүхэндэ хуралдаанда хабаадалсаһан монголшо эрдэмтэдэй олошоржо байһан ушар хадаа монгол угсаата арадуудай хэлэ бэшэг, түүхэ, Монголой экономико, эрхэ, философи, археологи, этнографи болон нийтын ухаан бодолой бусад һалбаринуудай дэлхэйн улам олон оронуудта шэнжэлэгдэжэ, энэ хэрэгтэ улам олон эрдэмтэдэй оролсодог боложо байһыень гэршэлнэ. Мүнөө дэлхэйн 40 шахуу оронуудта хэдэн зуугаад эрдэмтэд монгол эрдэмэй шэнжэлгэ хэжэ байна.

МНР-эй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад: МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, секретарь, академик Н. Жагварал, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь, МНР-эй соёлой министр С. Сосорбарам, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, профессор Д. Цэвэгмид, МНРП-гэй Арадай ехэ хуралай Президиумэй секретарь Ц. Готов болон бусад нүхэд хуралдаанай хамтын суглаануудта һуулсаба.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай эльгээһэн амаршалгын бэшэгые хуралдаанай делегадууд болон айлшад халуунаар хүлеэн абаа.

МОНГОЛШО ЭРДЭМТЭДЭЙ уласхоорондын конгрессэй саг үргэлжын комитедэй дарга, МНР-эй Эрдэмэй академиин президент Б. Ширендыб түрүүшын хамтын суглаае нээгээ. Удаань академик Б. Ширендыб III хуралдаанай президентээр һунгагдажа, академик А. П. Окладников (СССР), проф. О. Латтимор (Великобритани), доктор Хаонг Ви Нам (Вьетнам), профессор Шарма (Инди) вице-президентнүүдээр һунгагдаһан байна.

Һүүлээрнь академик Б. Ширендыб «МНР-тэхи эрдэм ухаан болон обществын хоорондохи харилсаанай зарим асуудалнууд» гэһэн сэдэбээр һонирхолтой элидхэл хээ. Б. Ширендыб МНР-тэ эрдэм ухаанай хүгжэһэн түүхэтэ зам тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. 1961 ондо МНР-тэ Эрдэмэй академиин байгуулагдахада, эрдэм ухаан илангаяа түргэнөөр хүгжэжэ эхилээ юм. Мүнөө Монголой Академидэ эрдэм шэнжэлгын 14 институт оролсоно. Академиин болон эрдэмэй бусад эмхинүүдтэ хамтадаа 3 мянга гаран хүн ажаллана. Мүн мэдээсэлэй албан, библиотекэ, обсерватори гэхэ мэтэ хамһабарилин эмхи зургаанууд энээндэ хабаатай. Монгол эрдэмтэд бүри 1921 онһоо эхилэн, Советскэ Союзай эрдэмэй эмхинүүдтэй нягта холбоотойгоор ажаллаһан, мүнөө тэрэ холбоонь улам үргэдэнэ. СССР-эй болон МНР-эй эрдэмтэд хамтын экспедицинүүдые эмхидхэдэг, хамтаржа шэнжэлгэнүүдые бэелүүлэн хэблэдэг юм. Монгол эрдэмтэд Дубнадахи Уласхоорондын ядерна институдта ажалладаг, Интеркосмос гэһэн программада хабаадалсадаг юм. Монголдо эрдэмтэдэй уласхоорондын ехэ-ехэ хуралдаанууд үнгэргэгдэдэг болонхой. Монголой бүхы эрдэмтэд арад түмэнэйнгөө шэнэ социалис общество байгуулжа түгэсхэхэ хэрэгтэнь эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэреэрээ туһалхые үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэн, эршэмтэй шангаар ажаллажа байна.

КОНГРЕСС ДЭЭРЭ хамта 139 элидхэл шагнагдаа. Эдэ элидхэлнүүд монгол, ород болон англи хэлэнүүд дээрэ хэлэгдээ. Харин олон монголшо эрдэмтэд монголоор, харин монгол эрдэмтэд өөһэдөө заримдаа ородоор болон англи хэлээр элидхэлээ хэлээ. Энэ ушар хадаа монголшо эрдэмтэдэй олон хэлэ шудалжа, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэжэ байһан тухайнь гэршэлнэ. Монголой болон бусад оронуудһаа олон залуу эрдэмтэдэй элидхэл горитой һуури эзэлээ.

Конгресс дээрэ 3 секци хүдэлмэрилөө. Шагнагдаһан бүхы элидхэлнүүдэй 51-ниинь «Түүхэ, экономико, философи» гэһэн секцидэ мүн 51 элидхэл. «Монгол хэлэ зохёол, искусство» гэжэ секцидэ, тиихэдэ 37 элидхэл «Монгол ба Түб Азиин оронууд» гэһэн секцидэ хэгдэһэн байна. Монгол түүхын эрдэмэй ямар шэглэлтэйгээр хүгжэжэ байһан тухай, мүн Монголой революциин, партиин түүхэдэ хабаатай, тэрэшэлэн монгол-совет харилсаанай асуудалнуудаар МНР-эй ехэ эрдэмтэд академик Ш. Нацагдорж, түүхын эрдэмэй докторнууд А. Минис, Б. Түдэв, М. Санждорж, Д. Гонгор, совет эрдэмтэд, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ М. И. Гольман, философиин эрдэмэй доктор Д. Д. Лубсанов, түүхын эрдэмэй кандидат Ш. Чимитдоржиев болон бусад, доктор Х. Пнацца (ГДР). Англиин ехэ монголшо эрдэмтэд проф. О. Латтимор гэгшэд нэгэдэхи секцидэ һонирхолтой элидхэлнүүдые хээ. Монгол ороной капиталис бэшэ замаар хүгжэһэн дүй дүршэл эдэ элидхэлнүүд дотор согсологдоо. Тиин монголой дүй дүршэлэй зарим юрэнхы жама ёһонууд капиталис бэшэ замаар хүгжэжэ байгаа олон оронуудта дабтагдаха ушартай гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Эдэ жама ёһонуудынь ямар бэ гэхэдэ, революционно партиин ударидалга, арадай шэнжэтэй демократическа засаг түрэ байгуулга, феодализм болон империализмда эсэргүү эрид тэмсэл, ороной экономико болон ажахые мүнөө үеын ёһоор шэнэдхэн хүгжөөлгэ, тиихэдэ шэнээр бии боложо байгаа капиталис этэгээдүүдые хабшан хизаарлалга, мүн өөрын хүдэлмэришэн анги болон арадай интеллигенциие бүрилдүүлхэ ябадалнууд болоно.

Мүнөө үеын Монголой экономикын, арадай ажахын хүгжэлтын олон асуудалнуудаар Монголой эрдэмтэд. Академиин гэшүүн-корреспондент П. Лувсандорж, экономикын эрдэмэй докторнууд Д. Засагбалдан, Т. Намжим, Л. Гуржав, Х. Дашдондов, совет эрдэмтэд — ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэд С. К. Рощин, Г. С. Матвеева, В. В. Грайворонский, А. А. Гербова, профессор В. Дыновский (Польша) болон бусад удха түгэлдэр элидхэлнүүдые хэһэн байна.

ДЭЛХЭЙН ОЛОН монголшо эрдэмтэд Монгол ороной үнгэрһэн сагай түүхэдэ ехэ анхаралаа хандуулдаг. Монголой Академиин гэшүүн-корреспондент Х. Пэрлээ, совет эрдэмтэд — түүхын эрдэмэй доктор С. Д. Дылыков, ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэд Г. Н. Слесарчук, С. Г. Кляшторный, Г. С. Горохова, мүн доктор С. Шинкевич (ПНР), профессорнууд Х. Гомбожав (США), К. Раулинг (Канада), В. Соммарстром (Швеци) болон бусад дунда зуунай үеын Монголой түүхээр һонин элидхэлнүүдые табяа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Монголдо философиин эрдэм эршэмтэйгээр хүгжэжэ, энэ талаар дээдэ олон мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо Академиин гэшүүн - корреспондент Ч. Жүгдэр, философиин эрдэмэй доктор С. Норовсамбуу болон бусад урган гараа. Тэдэнэр хэжэ байһан ажал тухайгаа тус конгрессто элидхэлээ.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай бүхы дэлхэй дээрэ һуларжа байһаниинь тус конгрессэй хүдэлмэридэшье үзэгдөө. Тусхайлбал, капиталис оронуудта ажалладаг монголшо эрдэмтэд Монгол оронине үнэн зүб ёһоор шэнжэлдэг боложо байна гэжэ элидхэлнүүд харуулаа. Бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоһон, элитэ ехэ түүхэшэ эрдэмтэн проф. О. Латтиморой эрдэм шэнжэлгын ажал ябуулга энэ талаар жэшээ боломоор.

Л. ШАГДАРОВ,
Ц. А. ДУГАРНИМАЕВ,
хуралдаанда хабаадагшад,
БИОН-ой ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд.
(Түгэсхэлынь удаадахи номерто).

...ЛЭНГЫН ҺОНИН

...ИН ЗАНШАЛ

...ри аймагай дунда ...үдые дүүргэгшэ... ...аниинь түрэл ню... ...аллахаар үлэнэ. ...шаа Юрөөгэй, Үбэр... Ноёхоной, Загас... ...галантын дунда ...уудта яһала һайн ...бии болонхой.

...ндо Ноёхоной дун... ...али дүүргэжэ гара... ...н хүбүүд үнгэрэг... ...комсомол-залуушуу... ...хогдоһон отара ...ад хонишодоор ...Тэдэнэр 1500 хо... ...гүй харууһалжа, ...түйлаа һэн.

...ОНДРАШЕВОЙ ...АДА ТҮРҮҮЛНЭ

...-Нуурай шахтын ...Анатолий Ивано... ...драшевой бригада ...дай мүрысөөнэй ...эдэ гаранхай. Тус ...долоон һара соо ...тонно нүүрһэ мал... ...оронд 119.150 ...һэ малтаһан, тии... ...нэй үнэһэлигые ...о шадаһан бай...

...шевой хүтэлбэрил... ...социалис мү... ...нэгэтэ бэшэ илажа ...жэлэй нэгэдэхи ...тэрэ гансашье ай... ...оо бэшэ, мүн ...голь» нэгэдэлдэ ...тоологдоһон юм.

АХА ДҮҮНЭР МАГТААЛТАЙ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута механизатор Михаил Иванович Ковалевский хүбүүдээ — Юрий, Александр хоёроо энэ жэлэй таряа хуряалгада дахуулжа гараһан юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ Юрий таряа хуряалга дээрэ шалгаржа, аймаг соогоо хоёрдохи һуури эзэлһэн. Энэ жэлдэ тэрэ 6000 центнер ооройһо сохихо уялга абанхай, харин Александр түрүүшынхеэ комбайнай штурвалда ябана. Мүнөө эдэ хоёр аха дүүнэр тус тустаа дүрбэ мянга гаран центнер оороһо сохинхой. Тэдэнэр Юрөөгэй механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

ШАХТЕРНУУДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Галуута Нуурай шахтернууд Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хэдэн жэл удаа шефскэ туһаламжа үзүүлнэ. Энэшье жэлдэ шахтернууд юрөөгэйхидтэ ехэхэн туһатай байба.

Шахтернууд 800 центнер үбһэ бэлдэхэ, 300 центнер витаминтай гурил татаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн тэдэнэр Кировэй нэрэмжэтэ совхоздо дүрбэн гектар талмай дээрэ хартаабха малтажа. Харганаа нютагайхидай баяр баясхаланда хүртэбэ.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

...ЛШОДОЙ СЕМИНАР

...гурбан үдэрэй тур... ...республикымнай ара... ...культурын универ... ...ректорнуудэй, де... ...олониитын эдэбхи... ...минар үнгэргэгдэбэ. ...ар Соёл культурын ...вын, республи... ...соёл культурын на... ...дическа центрэй ...зарлагдаһан бай...

...съездын шиидхэбэ... ...ажабайдалда пэб... ...гэһэн уряа доро ...болоо юм. Семи... ...соёл культурын ми... ...орлогшо А. М. Гер... ...«КПСС-эй XXV ...шиидхэбэринүүдые ...хэрэгтэ арадай ...культурын университе... ...үргэ ба һуури, рес... ...ай арадай соёл ...университедүүдэй ...хүгжэлтэ ба ха... ...уудалнууд» гэһэн ...хэбэ. Элидхэл соо... ...А. М. Герштейн ...культурын уни... ...дэй шиидхэхэ гол ...дые элирүүлжэ ...лаһан түсэбөө бэе... ...хэрэгтэй боло... ...ба арганудые заа... ...хи ажалайнгаа ...онуудые тодор... Элидхэл соогоо ...Хурамхаанай, Зага... ...нгын аймагуудай ...культурын университедүүдэй дүтүү дундануудые заагаа. Мүн баһа энэ хүдэлмэрн һайн хэдэг аймагууд, тоолобол; Мухар-Шэбэрэй (ректорынь В. П. Гмызин, декан М. Ф. Наумов), Хоринн (ректорынь К. Г. Лобсанова), Прибайкалиин (ректорынь Л. М. Бабинцева), Кабанскын (ректорынь Л. И. Рюмкина), аймагуудай арадай соёл культурын университедүүд магтаалда хүртөө. Удаалуулан семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө хубаалдаа. Эндэ нүхэд В. П. Гмызин, К. Г. Лобсанова, Л. М. Бабинцева ба бусад үгэ хэлэһэн байна.

Семинарай хүдэлмэридэ «Знание» бүлгэмэй лекторнууд, Гүрэнэй Зүүн-Сибириин соёл культурын институдай багшанар, Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэд — хүгжэм шэнжэлэгшэд хабаадаба. Тус семинарай үедэ уран зурагай выставкэ харалга ба уран зураашад Д. Д. Дугаров, А. И. Хомяков, А. Н. Сахаровская ба бусадтай уулзалга үнгэргэгдэбэ. Хойто үдэрынь СССР-эй арадай артистнар Л. П. Сахьянова, Л. Л. Линховоин гэгшэдтэй хани халуун уулзалга болоо. Ингэжэ соёлшодой семинар һайн эмхитэйгээр, аша туһатайгаар үнгэрбэ.

Манай корр.

Венгриин түб Будапешт хотын гудамжануудта эхэнэр-регулировщигуудые харахат. Тэдэнэр уялгаяа һайн дүүргэнэ.

***

ГДР. Лейпциг хотодо болоһон намарай ярмаркта 50 ороной предприяти болон фирмэнүүдэй продукцинууд табигдаһан байха юм. Нилээд горитой һуури Советскэ Союз эзэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэдэ ерэгшэд Советскэ Союзда хэгдэһэн медицинын шэнэ приборнуудтай танилсана.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СОВЕТ ТЕХНИКЭДЭ ТҮШЭГЛЭН

БУДАПЕШТ. Венгриин Папа хотодо ороной хүнгэн промышленностиин томо предприятинуудай нэгэн болохо текстильнэ фабрика хүдэлдэг юм. Энэ предприятида һаяшаг совет оньһон түхеэрэлгэ оруулагдаба. Һүүлэй жэлнүүдтэ фабрика һэльбэн шэнэдхэгдэжэ байна. «СТБ» гэжэ түхэлэй таби гаран совет станогууд эндэ тодхогдоо. Ябагша жэлдэ Советскэ Союзһаа 90 станок эльгээгдэхэ юм. Үндэр бүтээсэтэй совет оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэһэнэй ашаар фабрика хоёр дахин ехээр бүд гаргажа эхилхэ.

ХАНИ ХАРИЛСААНАЙ АША ҮРЭ

СОФИ. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, үйлэдбэриин ажал хэрэгые нарижуулан һайжаруулжа, миллион лев мүнгэ алмаха — «Козлодуй» гэжэ атомна электростанци барижа байһан болгар болон совет барилгашад ингэжэ уялгална. Энээнээ Агууехэ Октябриин 60 жэлэй алдарта ойдо зорюулна. Тус станци Болгариин энергетикын эгээ томо барилгануудай нэгэн болоно.

«Козлодуй» гэжэ атомна электростанци хадаа СССР Болгари хоёрой экономикын ба эрдэм-техникын талаар бэе бэедээ харилсан туһалалсаһанай аша үрэ мүн. Станциин проектые хоёр ороной мэргэжэлтэд зохёоһон, тиихэдэ гол түхеэрэлгэнь СССР-һээ абаашагдаһан байха юм.

СЭРЭГЭЙ КАДРНУУДЫЕ БЭЛДЭХЭ ГУЛАМТА

ВАРШАВА. Советскэ Союзда, Поляк-Совет хани нүхэсэлдэ зорюулагдаһан дипломно ажалай бүхэпольшын конкурсын дүн гаргагдажа дүүрэбэ. Капитан Анджей Левицкий «Феликс Дзержинскийн образ поляк ба совет уран зохёолдо» гэжэ ажал конкурсдо табижа, нэгэдэхи шан абаа. Конкурсын лауреат Ф. Дзержинскиин нэрэмжэтэ сэрэгэй-политическэ академи энэ жэлдэ дүүргээ.

Польшын Арадай Республикын Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ хэрэгтэй кадрнуудые бэлдэхэ талаар тус академи мэдээжэ болоһон юм. Академиин байгуулагдаһаар ябагша жэлдэ 25 жэл гүйсэхэнь. Энэ хугасаа соо хэды мянгаад офицернууд - политхүдэлмэрилэгшэд тус академи дүүргэһэн байна.

ЧЕХОСЛОВАКИИН СУДНАНУУД УҺАН ДАЛАЙДА

ПРАГА. «Бланик» гэжэ онгосо Шэдинэй портдо ашаагаа буулгажа байна... Руда ашаһан «Витковице» онгосо Антверпен тээшэ шэглэн тамарна. «Кошице» онгосо Венесуэлын Пуэрто-ордас портдо ашаагаа буулгана. «Кривень» онгосо Бомбей хотын портдо тулан ерэбэ.

Прагын түбтэ оршодог Чехословакиин уһан далайн пароходствын управленидэ иимэ радио-мэдээнүүд холын далайнууд сооһоо ерэнэ. ЧССР-эй Гүрэнэй туг намилзуулан онгосонууд түрэл оронһоонь холо оршодог далайнууд соогуур мүнөө гамаржа ябана. Гадаадын оронуудта наймаалагдаха элдэб янзын эд бараа ашанхай, дэлхэйн эгээ холын зүг хүрэтэр шэглэн ошоно бшуу.

Далайда сэхэ гарадаггүй оронууд сооһоо Чехословаки уһан замаар ашаа шэрэлгээр хоёрдохи һуури эзэлнэ. Ганса Швейцари урдань гараһан байха юм. ЧССР-эй суднанууд Советскэ Союзай ба Польшын портнуудта ехэнхидээ байдаг гээшэ.

ГРАФИГҺАА УРИД

БУХАРЕСТ. Ябагша жэлэй гурбадахи кварталай түсэбүүдые сагһаа урид дүүргэһэн тухай мэдээнүүд Социалис Румыниин предприяти болон барилгануудһаа ороно.

Крайовын завод болон, фабриканууд һарын дүүрэтэр зуун миллионһоо үлүүтэй лей мүнгэнэй продукци түсэбһөө гадуур үгэһэн байха юм. Галац ба Брэила уезднүүдэй олонхи предприятинууд ябагша жэлэй юһэн һарынгаа түсэб дүүргэһэн тухай мэдээсээ. Үйлэдбэриин гол зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ уралан нарижуулагшадай, ухалаан зохёолшодой оруулһан хубита ниилээд ехэ. Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын таби гаран дурадхал тус уездын предприятинуудта энэ жэлдэ нэбтэрүүлэгдээ.

РЕСПУБЛИКАДА БАРИЛГА ХЭГДЭНЭ

ГАВАНА. Кубын түб хотын гол гудамжа болохо Ранчо Бойерос проспектээр эгээ үндэр гэр байшангууд бодхоогдожо байна. Макетсаарһан дээрэшье энэ гайхамшагта гэр аймшагтайгаар харагдана. Огторгой өөдэ дүүлиһэн үндэр гэгшын башнидань залгалаа гурбан гэр баригдаха юм. Оронои промышленна барилгын управлениин эмхи зургаанууд, мүн бусадшье албанай гэрнүүд бодхоогдохо. Эндэнь кинотеатр, конференциин ба сутлаанай уужам һаруул таһалганууд байха.

РЕСПУБЛИКЫН АМБААРТА

ХАНОЙ. Социалис Вьетнамай урдахи районуудта зунай барайгар хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Сагай уларилай орёо бэрхэшээлтэй байбашье, баян ургаса абтана гэжэ мэдээсэнэ.

Анзанг провинциин оороһоной пунктнуудта 178 мянган тонноһоо дээшэ барайгар эльгээгдээ. Тиихэдэ Куангнам-Дананг провинциин таряашад гектар бүриһөө 55 центнер барайгар суглуулна. Шонгбе ба Донгхап провинцинуудта ургаса хуряалга дүүрэнтэжэ байна. Таряашадтай хамта экономическа шэнэ районуудые һайн дураараа ашаглажа байгшад ажаллана.

Вьетнамай Социалис Республика. Ханой хотын «8 мартаа» гэжэ текстильнэ комбинадай бүтээһэн бүдые оронһоо холуур һайн мэдэхэ юм. Нёдондо жэлдэ 36 миллион метр бүд нэхэһэн байна. Тиихэдэ энэ жэлэй долоон һарын туршада 21 миллион метр бүд нэхэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комбинадай түрүү бүд нэхэгшэ Чинь-Тхи Тоан.

ТАСС-ай фотохронико.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЕРЭЭДҮЙДӨӨ НАЙДАНАГҮЙ

Африкын урда зүгтэ дэлгэрһэн сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй улам ургажа байгаа долгин Претори болон Солсбериаэхи үсөөхэн сагаан шарайтанай засаг түрые хосоролгын эрмэгтэ хүргэбэ. Мүнөө Родезидэ ба Намибида, хожомынь Урда-Африкын Республикада расис гуримые усадхаха, тиигээд арадай засаг тогтоохо арга боломжо байгуулагдана. Үйлэ хэрэгүүдэй иимэ хүгжэлтэ хадаа расистнуудые далдалан үмөөрэгшэдэй, нэн түрүүн США болон Англиин һанаан сэдьхэлтэй оройдоошье таараланагүй. Энээнтэй хамта ойртожо байгаа хубилалтануудай зайлашагүй болохо байһые мэдэрхэдээ, баруун зүгтэхи оронууд политическэ элдэб эсын мэхэ гохо гаргана. Хосоролгынгоо саг һунаажа, харгалзалга дороо байгшадые абарха гэһэн зорилго тэдэнэр табина.

Родезиин асуудалые «гуримшуулха» гэһэн американ-англиин түсэбшье иимэрхүү арга мэхын тоодо оролсоно. США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй һаяшаг Африкаар аяншалха үедэ расистнуудай толгойлогшод Форстер ба Смит энэ түсэбые тэрээнтэй зүбшэлсэһэн байгаа. Африкын олонхи зоной гарта засаг түрые үгэхэ гэһэн «сэхэ дардам харгы» гэхэ мэтээр мүнөө энэ документые буржуазна хэблэл һайрхан магтана.

Гэбэшье энэ документтэй халта мүлтэ танилсаад байхадаа, энэнь шал худал хуурмаг юм гэжэ абаһаар ойлгохоор байна. Гэхэ зуура хүн зоной һанаае амаруулхын тулада африкан үндэһэ яһанай хүн түрүүтэй «саг зуурын правительство» байгуулха гэжэ энэ түсэб доторнь хараалагданхай. Зүгөөр иимэ правительство бүридүүлхэ хүдэлмэри хадаа «гүрэнэй совсдэй» зүгһөө бүри мүһэн хинагдажа байха ёһотой. Энэ совсдые расистнууд толгойлхо юм. Энээнһээ гадна, правительстводахи гол шухала тушаалнууд нүүжэ ерэһэн сагаан шарайтайшуулда даалгагдаха байна. Расистнуудай аша туһада түсэблэгдэһэн энэ бүхы «гүрэнэй аппарат» хоёр жэлэй турша соо Родезидэхи засаг түрые «Африкын харюусалгата олонхи зоной» гарта дамжуулан барюулха үүргэтэй юм ха. Өөһэдынгөө талаһаа, США ба Англи партизан дай болюулха, Родезидэ эсэргүү ООН-ой зүбшөөл заабарииые болюулха тушаа һанаагаа табихабди гэжэ расистнуудта найдуулаа.

Расистнуудтай хушуугаа ниилүүлэн, Зимбабвын (Родезиин) хуби заяае энэ ороной арадай ара нюрганда шиидхэхэ гэһэн һэдэлгэ тухай энэ ушарта хэлэгдэһэниинь яаша хээшэгүй эли бодо байна бшуу.

Африкын олониитэ энэ түсэбэй бодото удхыень хаһа саг соонь элирхэйлэн ойлгоһон байна. Африкын табан гүрэнүүдэй—Замбиин, Танзаниин, Анголын, Мозамбигай ба Ботсванай президентнүүд, тэрэшэлэн Зимбабвын патриодуудай түлөөлэгшэд хамтын коммюнике баталан абаа һэн. Американ-англиин түсэб бэелүүлбэл, Родезидэхи расис гуримые мүнхэрүүлхэ һэн гэжэ тэдэнэр онсолон тэмдэглээ. Тэдэнэй оруулһан харюугай дурадхалнууд энэ орон доторхи засаг түрые тон богони болзор соо Зимбабвын арадай ёһотойл бодото түлөөлэгшэдэй гарта дамжуулан үгэхэ гэһэн удхатай. Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдэй, мүн Зимбабвын сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй зүгһөө дуугарха эрхэ өөртөө даажа абаха гэһэн США-гай ба Англиин һэдэлгые пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэһэн Танзаниин президент Ньерере эрид шангаар шүүмжэлээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Африкын хэблэл американ-англиин проектын империалис уг удхые элишэлжэ байһаар. Энэ түбиин сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэ эсэргүү уласхоорондын хархис этэгээдүүдэй нюуса далда шэнэ добтолго тухай эндэ хэлэгдэнэ гээд энэ хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. Киссинджерэй оруулһан дурадхалые Нигериин правительствын «Дейли таймс» газетэ «нюдөө боогоод, минэ табиһан талмай дээгүүр эрхэ сүлөө тээшэ ошолгодо уриһантай» адлишаан сасуулна.

маар хүгжөөхэ гэһэн тэмсэлэй хоорондохи гүн гүнзэгы зүрилдөөн мүн болоно.

Дэлгэржэ байгаа зэбсэгтэ тэмсэлдэ Ливанай национально-патриотическа хүсэнүүдэй тала баримталдаг ООП хадаа эдэбхитэй дайшалхы ябуулгаһаа бэсэ бариха, тииһээ тинтэрээ өөрынгөө талаһаа буудалдаагаа зогсоохо гэһэн заабари Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй (ПДС) хүсэнүүдтэ үгэһэн байна. Тиихэдэ эндэхи оршон байдалые түргөөр гуримшуулха хэрэгтэ туһа хүргэхэ эрмэлзэлтэй байһанаа мэдүүлээ бшуу.

Хэдышье иигээ һаа, Сириин сэрэгүүд национально-патриотическа хүсэнүүдэй ба ПДС-эй хиналта доро байһан хадалиг районуудта Бекаа гэжэ нугаһаа, Сафар гэжэ нютагһаа сентябриин 28-да үргэн ехэ добтолго хэһэн байха юм. Энээнтэй нэгэн хамта эдэ районуудта баруунай хараа үзэлтэй христианска сэрэгэй хүсэнүүд добтолһон байна. Иимэ добтолго хэхэдээ, хадалиг эдэ районуудһаа НПС-эй ба ПДС-эй частьнуудые хүсэдөөр гаргаха гэһэн эрид шанга эрилтэ табиһан байха юм.

Энэ добтолгын эхин хадаа бүхы фронтнууд дээрэ, тэрэ тоодо Бейрудтэ боложо байгаа тулалдаануудые бүри түргэдхөө.

Арабуудта эсэргүү арабуудай хэдэг хёмороото дайн дажар имагтал империалистнуудые, араб хархис этэгээдүүдые, Израилиие баярлуулна. Үйлэ хэрэгүүдэй иимэ хүгжэлтэ болбол Сириишье, зүүнэй үзэлтэй бүлэгүүдэйшье, ООП-ойшье аша туһатай тааралданагүй. Эсэсэй эсэстэ, энэшье, нүгөөдэшье талань өөрынхеэрээл империализмда эсэргүүсэн тэмсэнэ, сионис ээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэл хэнэ. Энэшье, нүгөөдэшье талань бэе бэетэеэ харилсаха, мүн арабуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, Араб Зүүн зүгэй түрүү үзэлтэй гүрэнүүдэй бодото союзнигууд болохо Советскэ Союзай, бусад социалис гүрэнүүдэй зүгһөө туһаламжада, дэмжэлгэдэ хүртөөгүйдөө аргагүй юм. Палестинын араб арадай гансахан лэ хуулита түлөөлэгшэ байһан ООП-ые мэдэрдэг болгуулхын тулада энээнһээ урда тээ Сири горитойхон хүсэлэл оролдолго гаргаа һэн гээд һануулнабди. Тиихэ үедэ, 1974 оной октябрь һарада болоһон араб гүрэнүүд болон правительствануудай толгойлогшонорой Рабатска конференциин үедэ, Сириин өөрынь хүтэлбэриин нэрэ хүндэшье хэмжээлэшэгүй схээр ургаа һэн. Тиихэдэ Палестинын асуудалда түрүүшын ээлжээнэй удха шанар олгогдодог байгаа. Харин мүнөө тад һөөргэ байдал үзэгдэнэ.

Ливандахи хёмороото байдал сэрэгэй хорото зүрилдөөнэй бэшэ, харин имагтал араб хархис этэгээдүүдэй, империализмын түсэбүүдые таһалдуулха, Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхаха, Палестинын араб арадай национальна эрхэнүүдые һэргээн байгуулха хүсэлэнтэй империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл һэргээн бэхижүүлһэнэй ашаар, шиидхэгдэжэ болохо байна.

ЗҮРИЛДӨӨН БҮРИ ШАНГАДАБА

Үнгэрһэн долоон хоногой туршада Ливанай парламент аюултай байдалай тогтоһон ниислэл хотодоо бэшэ, харин Штора гэжэ нютагта сугларһан байха юм. Тиихэдэ шэнэ президент Саркисай шахаа тангариг баталан абаһан байна. Саркис үгэ хэлэхэдээ, дайн байлдаагаа болюулхыень дайлалдажа байгаа хоёр талые уряалһан, бүхы араб оронуудтай, илангаяа Сиритэй харилсаагаа хүгжөөхэ дура хүсэлэнтэй байһанаа батадхаһан, үнн хада хэгдэхээр болоһон орон доторхи политическэ реформонуудые бэелүүлхэб гэжэ найдуулһан, Каирта абтаһан хэлсээнүүдые ООП-эй дүүргэдэг байгаа һаань, Палестиные сүлөөлхэ организацитай (ООП) тогтооһон харилсаагаа гуримшуулхаар бэлэн байһанаа мэдүүлһэн байха юм.

Ливандахи схээр унжагайрһан, шуһанай адхаржа байгаа кризисые политическэ ёһоор одоошье гуримшуулха тээшэ ушар байдал ябажа байна гэжэ һанахаар һэн. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ кризисэй эшэ үндэһэниинь юун болоноб гэхэдэ, Ливанай христиан-маронидуудай баян хархис общинын ээрхэхы байдал хангадаг гээгдэнги, феодальна шахуу бүридэлтэй политическэ засаг түрын ба национальна, экономическа, социальна талаар ороноо демократическа за-

ЛЕЙБОРИСТНУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ ЮУ ХАРУУЛААБ

Үнгэрһэн долоон хоногой турша соо Блэдпулдэ Англиин лейборис партиин конференци болоо. Орон дотор тохёолдоһон экономическа кризисэй тулюур туйган байдалда энэ конференци үнгэрбэ. Промышленна үйлэдбэри нэгэл хэмжээндээ тогтошонхой, миллион хахад шахуу хүнүүд хэхэ ажалгүй болонхой. Дайнай һүүлээрхи үе соо эды шэнээн олон хүн зон ажалгүй байгаагүй юм. Урдынхидаал мэтэ, саарһан мүнгэнэй үнэ сэн гайтай схээр буурана, жэл бүриин дунда зэргээр ургадаг ургалта 14 процент болоно. Фунт стерлингын үнэ сэн үзэгдөөгүй схээр бага болоо. Англиин гадаадын үри шэри 35 миллиард үлүүтэй фунт болонхой.

Ушар иимэһээ конференци дээрэ лейборис правительствын бэелүүлдэг экономическа политика тушаа гол түлэб арсалдаанай гараһаниинь гайхалтай бэшэ. Хэрбээ правительствын зохёоһон экономическа хараа шугамые конференциин һайшаагаагүй һаань, оронойнгоо ерээдүйе зураглахадаа, премьер-министр Дж. Каллагэн ехэ өөдэгүй тулюур байдал тобойсо харуулаа. Харин энэ хараа шугамынь ямар шэглэлтэйб гэхэдэ, ажалшадай ашаар энэ кризисһээ гараха ябадал болоно. Тред-юнионуудай Британиин конгрессэй толгойлогшодто дэмжэгдэжэ, партиин хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө политикые юрэнхыгөөр һайшаалгуулжа шадаһан байна. Гэбэшье тус политикын зарим зүйлнүүд конференци дээрэ хатуу шангаар шүүмжэлэгдээ. Энэнь баталан абтаһан шиидхэбэринүүд соонь найруулагданхай юм.

«Европын парламент» гэдэгтэ сэхэ һунгалта хэхэ тухай асуудалаар дуугаа үгэлгын үедэ правительство болон партиин хүтэлбэрилэгшэд гайтай схээр диилдэһэн байха юм. Иимэ һунгалтада эсэргүүгээр делегадуудай гурбанай хоёр хубинь шахуу дуугаа үгэһэн байна.

Тус конференци ЮАР-ай ба Родезиин расис засаг түрые эрид шууд буруушаагаад, ЮАР-та буу шуу эльгээхэ ябадал хориһон ушарые нарин нягтаар сахиха тушаа лейборис правительствада һануулаа. США-гай гүрэнэй секретарь Киссинджерэй Африкаар «аяншалһан» тухай Дж. Каллагэнай һайшаалтайгаар хэлэхэдэнь, зал соо «бузар бузагай» гэһэн хашхаралдаан дуулдаа бэлэй.

А. ОСИПОВ.
С. ЛОСЕВ.
Е. ЕГОРОВ.
(ТАСС).

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» октябриин 2-то Москвада үнгэргэгдэһэн тиражнуудай дүнгүүд иимэ:

Нэгэдэхи тираж: 2 (биатлон), 9 (уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалга), 22 (тамаралга), 30 (стендовэ мэргэн буудалга), 33 (фигурна һолжоролго).

Хоёрдохи тираж: 2 (биатлон), 4 (бокс), 33 (фигурна һолжоролго), 34 (футбол), 36 (шайбатай хоккей).

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спотлотогой», «Спортлото-2-ой» сентябриин 29-дэ үнгэргэгдэһэн 39-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Киев хотодо ажаһуудаг нэгэ хүн зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг шүүгээ. Табан номер таагшад — 937 түхэриг (176 карточка), дүрбэн номер тааһан хүнүүд—31 түхэриг (6.017 карточка), гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха (90.662 карточка);

«Спортлото-2»: Хэншье зургаан номер таабагүй; табан номер тааһан хүнүүд — 2.176 түхэриг (36 карточка), дүрбэн номер таагшад — 58 түхэриг (1.619 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 3 түхэриг абаха болобо (28.306 карточка).

39-дэхи тиражай шүүбэринүүд 1976 оной октябриин 10-һаа ноябриин 10 болотор түлэгдэхэ юм.

НИИТЫН ЗӨӨРИ АБАРАГДАБА

ҺАЙХАН ЯБАДАЛ

Бархан нютагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой жолоошон, комсомолой гэшүүн Раднажаб Раднаев үдэшэлэн ажалһаа бусажа ябаба ха. Гэнтэ харан гэһээнь, нефтебаза багта дүлэн соробхилжо байба. Энэ гал харахадаа, аюулай тохёолдоһые гансата ойлгоһон Раднажаб тэрэ дороо телефонтой дүтын гэртэ орожо, зон нүхэдтөө хонходом сорооо, нефтебаза тээшэ шамдуу гүйбэ. Удааншье болонгүй колхозой автомеханик Б. Чойжинов, комсорг Б. Чойнжуров, соёлой байшангай директор Б. Гармаев гэгшэд хүнэг, хүрзэ, түймэр сараха зэмсэгүүдтэй хүрэжэ ерэбэд. Гал аюултай тэмсэжэ оробо.

Хушалтаһаа дүрэжэ байһан нефтебазын будкын оройдонь тэдэнэр галаар соробхилжо байһан хабтагай модонуудые хуу татажа хаяад, элһэ шорой адхажа, түймэр унтарааба. Энэ гай аюултай нэтэрүүгээр тэмсэһэн Б. Чойнжуров нюур гараа шатаһанаашье мэдээгүй байһанаа, аюулай үнгэрһэн хойно ойлгобо. Игэжэ манай колхозой гэшүүд ниитын зөөри аюулһаа абархын түлөө бэеэ хайрлангүй зоримгойгоор тэмсэбэ. Нютагай хүн зон баатаршалга гаргаһан эдэ нүхэдтөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

Колхозой правлени болон партком түймэр сарагшадые Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгээр шагнаба.

А. ЦЫДЕНОВ,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Футбол. ЭЭЛЖЭЭТЭ НААДАНАЙ УДАА

Гушадахи наадан. Энэмнай урагшаа гаража ябаһан командануудта шухала байба. Юуб гэхэдэ, сентябриин 30-най үдэр үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй дүн харахада, эли тодо боложо үгэнэ. Жэшээнь, мүрысөөнэй таблицада түрүү һуури ээлээд ябаһан Свердловскын «Уралмаш» командада Благовещенскын «Амур» команда айлшалхадаа, талмайн ээдтэ 2:0 тоотойгоор шүүгдээ. Тиин эдэнэр хоёр һуури гэдэргээ сухариха баатай болобо.

Ээлжээтэ уулзалгануудаа баруун зүгэй хото городуудаар эхилһэн Хабаровскын футболистнууд хоёрдохи наадаяа Уфагай «Строитель» командатай үнгэргэбэ. Эдэнэр талмайн ээдтэй 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байна. Мүрысөөнэй таблицада түрүүшын хоёр һуури ээлээд ябаһан эдэ хоёр командын футболистнууд үсэгэлдэр Свердловск хотын стадион дээрэ наадаба.

Нүгөөдэ —Барнаулай — «Динамын» футболистнууд өөрынгөө стадион дээрэ Нижний Тагилай «Уралец» командатай наадахадаа, айлшаар ерэһэн эдэнэрээ 2:1 тоотойгоор шүүбэ. Түрүү һууриин түлөө тэгүүлжэ ябаһан Барнаулай футболистнууд наадана дүүрэтэр нэгэл уулзалга гэртээ, нүгөөдэ гурбыень Сибириин хото городуудаар үнгэргэхэ юм. Мүнөө удаадахи һуури ээлээд ябаһан Новосибирскын «Чкаловец» команда эдэнэртэ айлшаар ерэһэн Тюмениин «Нефтянигай» футболистнуудые 2:0 тоотойгоор шүүһэн байба.

Манай «Сэлэнгэ» команда энэ үдэр Красноярскын «Автомобилист» командые 4:0 тоотойгоор шүүхэдээ, хоёр һуури урагшаа дабшаба. Тиихэдээ 4:0 гэһэн тоо энэ үдэр манай зонын футболистнуудай дунда үнгэргэгдэһэн уулзалгануудай эгээл олон бүмбэгэ болоно. Мүн Эрхүүгэй футболистнууд Братскын «Энергия» командые 4:2, Ижевскын «Зенит» Владивостогой «Луч» командые 3:1 тоотойгоор шүүһэн. Томскын «Торпедо» Омскын «Иртыш» командада 0:2 тоотойгоор шүүгдэһэн, Шэтын «Локомотив» Ангарскын «Ангарск» командануудай 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байба.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд үсэгэлдэр өөрынгөө стадион дээрэ Ангарскын «Ангара» командатай наадаа.

Уулзалга ямараар үнгэрөө хаб гэһэн мэдээсэл газетымнай удаадахи номерто уншахадатнай болохо.

Байгша оной наадануудай һүүлшын уулзалга өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэһэн манай «Сэлэнгын» футболистнууд үшөө гурбан наада үнгэргэхөөр аян замдаа мордохо юм. Тиин Алас-Дурна зүгэй хото городуудта айлшалха «Сэлэнгэ» команда түрүүшын наада Хабаровскын СКА-гай стадион дээрэ үнгэргэхэ. Энэ наадаиинь октябриин 10-най үдэр үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Удаадахи наадаяа «Сэлэнгын» футболистнууд Благовещенскын «Амур», Владивостогой «Луч» командануудай стадионууд дээрэ үнгэргэхэ болоно. Наадан октябриин 15—20-ной үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Уралмаш» Свердл.	30	20	4	6	61:21	44
СКА Хабаровск	29	17	8	4	50:20	42
«Динамо» Барнаул	30	14	10	6	39:31	38
«Чкаловец» Новосиб.	30	13	10	7	36:24	36
«Амур» Благовещ.	30	13	10	7	35:28	36
«Луч» Владивосток	30	12	10	8	44:32	34
«Сэлэнгэ» У-Үдэ	30	11	9	10	42:41	31
«Энергия» Братск	30	12	6	12	35:34	30
«Уралец» Нижний Таг.	29	10	10	9	26:30	30
«Зенит» Ижевск	29	12	5	12	31:28	29
«Звезда» Эрхүү	30	10	8	12	50:48	28
«Ангара» Ангарск	30	10	8	12	29:36	28
«Нефтяник» Тюмень	29	10	6	13	39:45	26
«Автомобилист» Кр.	30	8	9	13	34:34	25
«Строитель» Уфа	30	9	4	17	31:47	22
«Иртыш» Омск	30	5	9	16	28:49	19
«Торпедо» Томск	30	6	7	17	22:50	19
«Локомотив» Шэтэ	28	4	9	15	17:49	17

Телефон телеграф радио. Хилын саанаһаа

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

Совет делегациин толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн. СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай гаргаһан шэнэ шухала үүсхэлые тайлбарилһан байна гээд дэлхэйн олониитэ, элдэб оронуудай хэблэл тэмдэглэнэ.

Совет шэнэ үүсхэлнүүд уласхоорондын байдалда болоһон һайн хубилалтануудые бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын шахардуу байдал һулаалгада нүлөөлхэ байна гэжэ Кубаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Р. Аларкон де Кесада мэдүүлбэ. Совет дурадхалнууд бүхы гүрэнүүдэй аша туһада харюусана.

Советскэ Союзай оруулһан эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд бүхы хүн түрэлтэндэ ехэ удха шапартай байна гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай орган — «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ хараалагдан абтаһан гадаадын политическэ хараа шугамые Соведүүдэй орон валан сэхээр бэелүүлжэ байна. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сесси дээрэ Советскэ Союзай табиһан дурадхалнууд энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ гээд Чехословакиин «Руде право» газетэ мэдээсэнэ. Хүн түрэлтэнэй ажабайдалһаа дайн байлдаае сараха шухала байһан тухай Ленинэй һургаалай бэелүүлэгдэжэ байһыень СССР-эй бүтэмжэтэй һайн шэнэ дурадхалнууд гэршэлнэ бшуу.

Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Советскэ Союз жэлһээ жэлдэ шэнэ дурадхалнуудые оруулна гэжэ «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

Японодо үниһөө хойшо харсага тусгаар һургажа, агнуури хэдэг байһан юм. Тэрэ шубууе агнуурида һургаханиинь тиимэшье хүнгэн бэшэ, одоол бэлиг шадабари хэрэгтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жаран хоёр наһатай Юмчиро Такеда агнуури хэхыень һургаһан харсагатайгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

НЬЮ-ЙОРК

АРАДУУДАЙ БАЙДАЛ ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сесси дээрэ политическэ асуудалнуудаар юрэнхы хөөрэлдөөнүүд боложо үргэлжэлһөөр. Социалис хани нэгэдэлгэ оронуудай хүсэлэл оролдолгонууд, Советскэ Союзай эб найрамдалта залан сэхэ политика гүрэнүүдэй хоорондохи али бүхы харилсаае хүгжөөхэ, шахардуу байдал һулаарулха политикые гүнзэгырүүлэн үргэдхэхэ хэрэгтэ горитой нүлөө үзүүлнэ гэжэ сесси дээрэ тэмдэглэгдэнэ.

Болгариин Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Младенов үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа КПСС-эй XXV съезд дээрэ абтаа һэн гэжэ мэдүүлбэ. Энэнь шахардуу байдал һулаарулгые тэхэришэгүй болгохын түлөө тэмсэлдэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бүхы хүсэеэ элсүүлэн зорюулжа байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха, сэрэгэй гаргашануудые хороохо, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые туршалгые хорихо, хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха шэнэ түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые хорихо талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай дурадхалые П. Младенов эрид дэмжэбэ.

Румыниин гадаадын хэрэгүүдэй министр Дж. Маковеску энэ совет дурадхалые мүн лэ дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха гээшэ гүрэнүүдэй ба политическэ ажал ябуулагшадай, арадуудай бэелүүлхэ гол уялгань болоно гээд Румыниин правительство тоолоно гэжэ министр саашадаа хэлэбэ.

Италиин, Грециин, Эквадорой гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд А. Форлани, Д. Бициос, А. Песантес Гарсиа үгэ хэлэбэ.

Генеральна Ассамблей октябриин 4-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

ВАШИНГТОН

НАТО-да ХАБААДУУЛХЫЕ ОРОЛДОНО

ТАСС

Испаниие НАТО-гай ээрхэг түримхэй бүлэгтэ хабаатай болгохын тула Холбоото Штадууд улам эдэбхитэй ябуулганууды хэнэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, американ-испан шэнэ совет байгуулга энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ. Соведэй нэгэдэхи сесси эндэ үнгэргэгдөө. Хоёр ороной хоорондохи хани барисаа холбоон тухай договорой үндэһөөр эмхидхэгдэһэн соведэй хүдэлмэридэ США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер, Испаниин гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Ореха Агирре хабаадаһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Студент ябаһан жэлнүүднай»—түрүү бэшэг. «Республикын таряалан дээрэ»—суглуулбари. «Социалис мүрысөөнэй ябаса»—суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Райком ба мэргэжэлтэд»—А. Берещиновэй статья. «Марксистско-ленинскэ һуралсал»—суглуулбари. «Үйлэдбэриин маяг шэнжые хараадаа абажа»—Ф. Абросовой статья. Редакциин почтоһоо.

Гурбадахи хуудаһанда. «Арсенал» —М. Спекторэй статья. Хилын саанаһаа. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һонин, үйлэ хэрэгүүд, тоо, баримтанууд»—суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Г. Марковай романаар зохёогдоһон олон серитэй фильм. «Сибирь». 1-дэхи сери. «Побег». 11.35—Хоккей. ЦСКА —«Торпедо». 12.50—«Объектив». 13.20—«Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.45—«Үхибүүдтэ—уран шүлэг». С. Маршак. 14.00—Шэнэ һонин. 14.10—Л. Сенчина дуулана. 14.40—Забһарлалга. 14.50—«Хүн ба хуули». 15.20—«Сибирь». 1-дэхи сери «Побег». 16.55 —«Объектив». 17.25—Хоккей. ЦСКА—«Торпедо». 18.00 —«Время». 18.30—Л. Сенчина дуулана. 19.00—«Лицом к огню» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.25—«Шинии һуралсалай номдо нэмэлтэ». 19.55—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.15—Телевизионно һонин. 20.35—«Номой хуудаһануудаар».

«Орбита». 21.00—Шэнэ һонин. 21.15—Забһарлалга. 21.25—«Объектив». 21.55 —«Хүн ба хуули». 22.45—«Сибирь». 1-дэхи сери «Побег». 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.45—Бүхэсоюзна мүрысөөнэй лауреат, Украинын ССР-эй габьяата артист виолончелист В. Потаповай концерт.

«Орбита». 19.25—«Побег» (дабталга).

Улаан-Үдэ. 21.00—«Экран» — телевизионно суглуулбари.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай нэгэ бүрхэхэ, нэгэ сэлмэхэ. Зарим газарнуудаар нойтон саһантай худхарһан бороо орохо. Баруун хойноһоо секундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Республикын олонхи аймагуудта 2—7, Прибайкаляар 6—11, тиихэдэ Улаан-Үдэдэ 5—7 градус дулаан байха.

Октябриин 6—7-до нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ байха, бороо орохогүй. Баруун хойноһоо секундын 5—10 хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 3—8, хойто аймагуудаар 11—18 градус хүйтэн байха.

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР